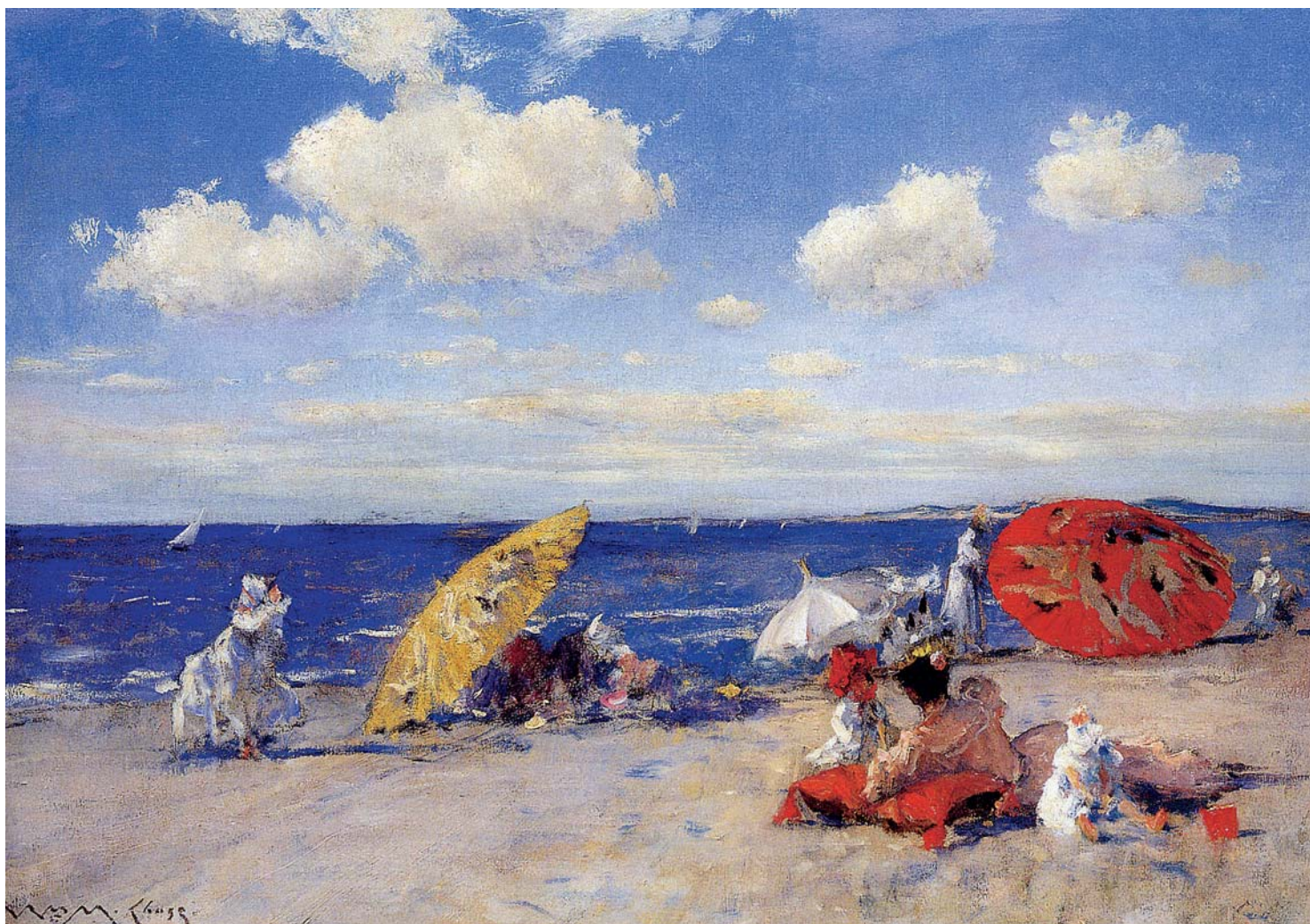

ОСИГУРАЊИКА

ГЛАС

ГОДИНА XL • БРОЈ 9 • БЕОГРАД, 15. МАЈ 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

На морској обали (Вилијам Мерит Чејз, 1892)

У ЖИЖИ

Увелико се сређују захтеви за бање

**МЕСЕЦ ДАНА ДО
ПРВИХ ПОЗИВА**

• Стране 6 и 7

ПОВОДИ

Наше прве четири деценије

**БРОЈ 1 – 14. ЈУНА
1969. ГОДИНЕ**

• Стране 8-11

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

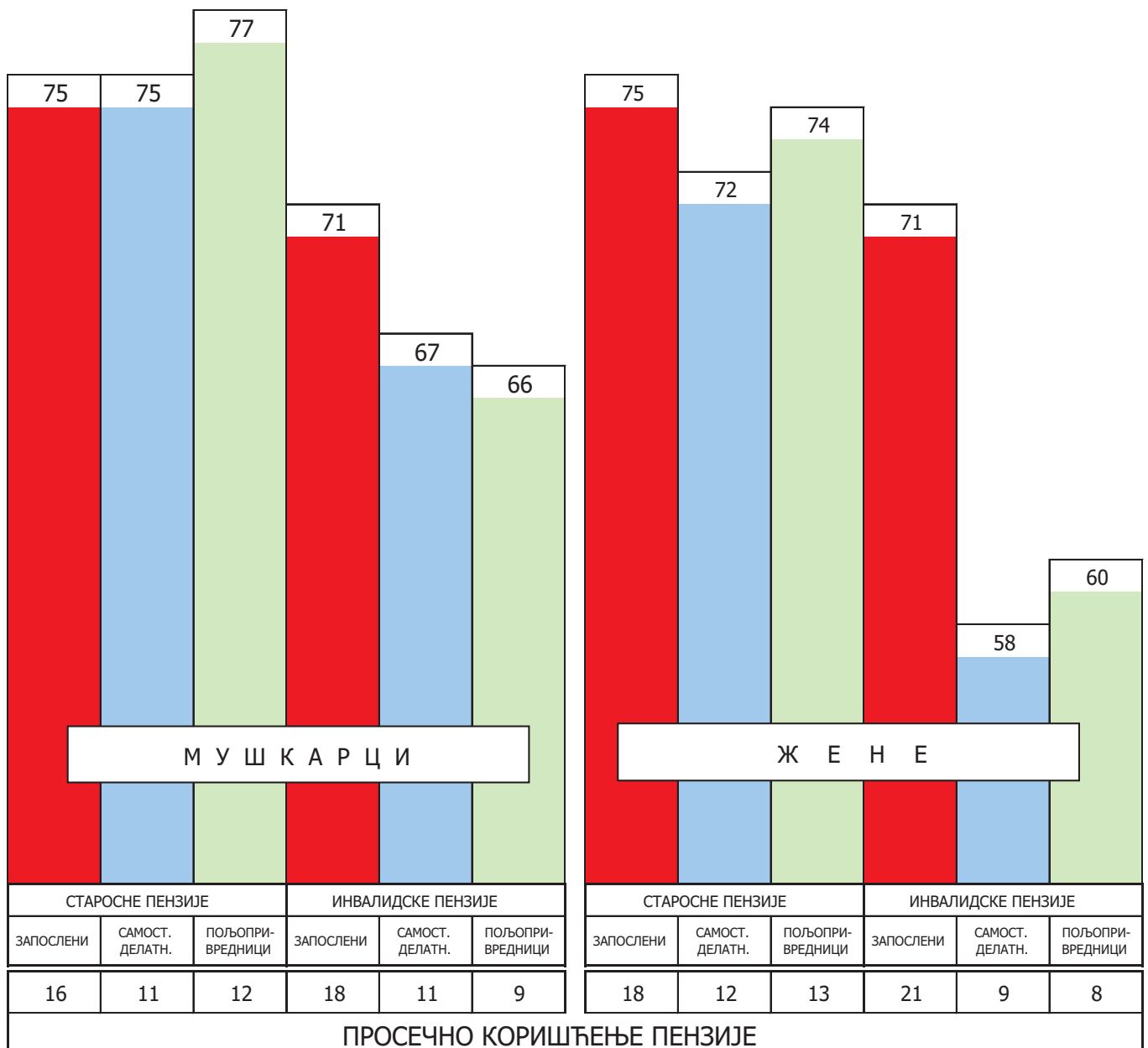

ОЧЕКИВАНА ДУЖИНА ЖИВОТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ОД 1953. ГОДИНЕ

ОЧЕКИВАНА ДУЖИНА ЖИВОТА	ГОДИНА														
	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	1991.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
МУШКАРЦИ	58,7	62,4	66,2	67,8	68,8	69,0	69,6	69,6	69,7	69,9	69,9	70,0	70,6	70,7	71
ЖЕНЕ	60,4	64,9	70,0	72,6	74,4	74,1	74,8	74,9	75,0	75,1	75,4	75,4	75,9	76,2	76

Извор: Републички завод за статистику (витална статистика)

НАВРШЕНЕ ГОДИНЕ ЖИВОТА
КОРИСНИКА СТАРОСНЕ И ИНВАЛИДСКЕ ПЕНЗИЈЕ
И ПРОСЕЧНО КОРИШЋЕЊЕ ПЕНЗИЈЕ У 2008. ГОДИНИ

ЗАКОН О ПРИВРЕМЕНОМ СМАЊЕЊУ ПЛАТА СТУПИО НА СНАГУ

Тање коверте не тање чек

Запослени у државној администрацији, јавним предузећима, агенцијама, привредним коморама, Народној банци Србије, па и у организацијама обавезног социјалног осигурања, али и народни посланици, чланови владе и остали функционери, мајске плате примиће окрњене за новоуведени „кризни порез“: Закон о привременом смањењу плата, односно зарада у државној администрацији и јавном сектору, који су посланици усвојили 29. априла, ступио је на снагу и приме-

пензијски допринос, па ни на будуће пензије, јер се запосленима неће дирати бруто износи плата. Предвиђено смањење обрачунаће се само на нето исплату, односно на суму која се запосленом иначе исплаћује када се обрачунају и уплате порез и доприноси. Биће то као нова обустава из нето зараде, као када неко узме кредит па му се из нето плате обуставља рата – објашњава Мимић.

Запосленима којима, после обуставе пореза и доприноса, у коверти остаје

130.000 динара, за првих 100.000 обрачунаће се 6.000 динара, а из осталих 30.000 динара обрачунаће се још 15 одсто, односно нових 4.500 динара; њима ће нето плата бити умањена за укупно 10.500 и надаље ће, уместо 130.000, примати по 119.500 динара.

Онима с нето зарадама вишим од шестоструке просечне зараде у Републици Србији (што, према тренутној нето плати од 30.362, износи 182.172 динара), биће „одузета“ и цела ова разлика

Обрачуната нето зарада за мај	20.000,00	60.000,00	140.000,00	300.000,00
Бруто зарада	27.514,18	84.575,52	198.698,20	383.031,91
Укупно умањење	–	2.000,00	12.000,00	136.153,80
Нето за исплату	20.000,00	58.000,00	128.000,00	163.846,20
Процент укупног умањења	–	3,33%	8,57%	45,38%

њаваће се почев од исплата зарада за мај, па, како је засад предвиђено, закључно са исплатом зарада за децембар 2009. године.

Ове додатне, и привремене, дажбине биће поштеђене судије, јавни тужиоци, професионални припадници Војске, полицајци, пилоти и контролори летења, запослени у БИА и дипломатским представништвима, затворима, образовању, науци, здравству, култури, социјалној и децјој заштити.

Остали ће, пак, зависно од досадашње дебљине коверте, морати да се одрекну десетине или и већег процента наредних плата. Мајске коверте, дакле, биће тање, али то, како нам је потврдио Иван Мимић, финансијски директор РФ ПИО, неће утицати на издавања пензијских доприноса, па дакле ни на будуће пензије:

– Ово привремено смањење плата неће утицати на висину издавања за

до 40.000 динара – плате неће бити умањиване ни динар. Онима, међутим, којима за нето исплату остаје више од 40.000, али мање од 100.000 динара, нето сума изнад 40.000 динара биће умањена за 10 одсто, а овај „десетак“ ићи ће у буџет за смањење последица кризе. Ко, рецимо, прима 60.000 динара, само ће из 20.000 „вишка“ изнад 40.000 динара издвојити кризних 10 одсто, односно, као што се види у нашој табели, нето плата ће му бити умањена за 2.000 динара. Онима с нето платама од 100.000 динара такође ће прво бити изузето 40.000 динара, а остатак од 60.000 динара биће умањен за „кризних“ 6.000 динара – они ће од мајске зараде примати по 94.000 динара.

Запослени с нето платама изнад 100.000 динара, од вишка преко „стотке“ издаваће додатних 15 процената у буџет: из коверте „тешке“, рецимо,

преко шестоструког просека: некеме с платом од 200.000 динара, прво ће бити обрачунато 6.000 динара за првих 100.000 динара; разлика до шестоструког просека (82.172 динара) биће „опорезована“ с 15 процената и одбитак ће бити 12.325,80 динара, а онда ће бити обустављено и свих 17.828 динара „вишка“ преко шестоструког просека – ова зарада ће укупно бити умањена за 36.153,80 динара и овај запослени ће убудуће примати, уместо 200.000, по 163.846,20 динара. Они с нето платом од 300.000 динара, по истом „рецепту“, држави ће уступити скоро пола зараде, односно чак 136.153,80 динара, а надаље из коверте одбројавати „само“ по 163.846,20 динара. Па, ако је и за кризу, доста је. Сем ако, напрасно, не почне смањивање плата у „жртвованим“ институцијама, агенцијама и јавним предузећима.

С. Ч.

В.Д. ДИРЕКТОРА: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић, e-mail: scedic@pio.rs

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, **СЕКРЕТАРИЈАТ:** 011-2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021-487-7789, факс: 021-6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011-2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају

Електронско издање: www.pio.rs/glas-osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Допринос, па овера књижице

Од 1. јула ове године, за разлику од досадашње праксе, послодавци неће моћи у филијалама Републичког завода за здравствено осигурање да преузму маркице за оверу здравствених књижица својих запослених без доказа да су за њих платили допринос за здравствено осигурање.

Наиме, од почетка године, када је уведено да се здравствене легитимације свим категоријама запослених, независно од тога да ли раде код послодавца или се баве приватним бизнисом, оверавају лепљењем маркица, фирмама је омогућено да за упослене преузме одговарајући број маркица, а да се при том није проверавало да ли плаћају или не прописани допринос за здравство.

Овоме је, дакле, најављен крај, што ће, можда, подстаћи неке послодавце да бар сада почну редовно да измирују обавезе за здравствено осигурање запослених – посебно што су, као и осигураници који такође нису редовно плаћали доприносе за здравствено осигурање, добили нову шансу да се ослободе старих дугова, насталих до краја 2008: захтев да им ови дугови мирују, а онда 2012. године буду и потпуно отписани, могу да поднесу све до краја године.

Првобитни рок од 90 дана за подношење ових захтева истекао је 13. фебруара, али је шансу за опрост дугова (од 282.871.672,42 динара) искористило свега 281 правно лице – што је, процењује се, мање од 10 одсто фирми које укупно дугују 33.446.091.132 динара.

Ни предузетници нису били много хитрији: у првобитном року поднети су захтеви за мировање 377.288.167 динара, док укупан дуг ове категорије осигураника износи 11.544.152.126 динара.

Да би се, ипак, што већем броју осигураника, односно послодавца, омогућило да се реше старих дугова, а да редовном уплатом текућих обавеза (што је услов за мировање старих) допринесу пунијој каси Републичког завода за здравствено осигурање, рок је, дакле, продужен до 31. 12. 2009. године, али би ажурности дужника могла још више да допринесе најава да од 1. јула без плаћања доприноса – неће бити ни овере књижица.

Положај пензионера неће се погоршавати

Потпредседник Владе Републике Србије др Јован Кркобабић изјавио је за „Вечерње новости“, а пренео званични сајт владе:

– Просечна пензија је у јуну прошле године износила 17.310 динара, а данас је 19.781 динар, што је 62 процента просечне зараде у Србији. Зауостављен је социјални геноцид. Без обзира на економску кризу, социјално-економски положај пензионера неће се погоршавати.

Др Кркобабић сматра да је влада одлучно и на време реаговала

на појаве економске кризе, „међу првима у Европи донели смо те мере“, рекао је, наводећи и да су сви државни трошкови смањени максимално, а сви расходи министарства сведени на најминималније потребе.

– На пример, мој кабинет има само пет запослених и најмањи буџет у влади. Расходи мог буџета смањени су за више од 50 одсто. Наравно, све то неће утицати на успешну реализацију програма у оквиру мог сектора – изјавио је потпредседник др Кркобабић.

Сви за бољу наплату

Седница Председништва Савеза пензионера Војводине

Савез пензионера Војводине упутио је, почетком маја, писмо министру финансија Диани Драгутиновић с молбом да се све инспекције и надлежне државне службе у Србији максимално ангажују у циљу побољшања наплате доприноса за ПИО и осталих пореских обавеза. Такође, војвођански пензионери очекују да на свим нивоима власти држава предузме мере да би уклопила „сиву“ економију у законске токове пословања.

Савез пензионера Војводине закључио је да је реална вредност пензија у априлу ове године за 10 одсто нижа у односу на октобар прошле године, јер је за толико и смањена куповна моћ наших најстаријих суграђана. Предвиђају и да ће се такво кретање наставити – док траје глобална криза. Међутим, знајући да је и осталим грађанима тешко, најстарији очекују да ће се мерама државе задржати садашњи ниво пензија и обезбедити редовност у њиховој исплати.

Јефтинији трактори

Након продаје крагујевачког „пунта“ – по систему старо за ново, на Пољопривредном сајму у Новом Саду генерални заступник „Џона Дира“, познатог произвођача пољо-

привредне механизације, покренуо је сличну акцију. Пољопривредници могу да купе комбајне јефтиније за 7.000 евра и тракторе по цени умањеној за 2.500 евра.

Из хонорара више за буџет

Од петка, 8. маја, грађани који примају хонораре мораће трећину, а неки богами и скоро двоструко више да издвоје за републички буџет.

Наиме, влада је предложила, а посланици усвојили законске измене којима је промењен начин обрачунавања пореза на приходе од ауторских права. Пореска стопа, истина, није мењана, али је смањен део хонорара који је досад ауторима признаван на име трошкова стварања ауторског дела и, као такав, био изузет од опорезивања. Тако је вајарима, на пример, уметничким фотографима или креаторима до 8. маја изузимано 60 одсто хонорара на име трошкова, а само осталих 40 одсто опорезовано: на сваких 1.000 ди-

нара бруто хонорара, држава им је у виду пореза узимала по 80 динара. Сада им признаје свега 30 одсто умањења на име трошкова при стварању дела, па ће им од истих 1.000 динара хонорара за буџет узети 140 динара, односно 75 одсто више него раније.

Сликари, писци, глумци, певачи, новинари и остали којима је доскоро држава признавала 40 одсто или и половину бруто хонорара на име трошкова и то им изузимала од опорезивања, надаће ће имати олакшицу од свега 20 процената: они ће буџету сада издвајати 33 или 60 одсто више, а шта ће то практично значити видеће када приме нето суму која им остане на рачуну.

Паори и даље без пореза

Изменама Закона о порезу на доходак грађана, приходи од пољопривреде и шумарства надаће ће бити опорезовани стопом од 10, уместо досадашњих 14 одсто.

Истим законским изменама предвиђено је да пољопривредници који порез плаћају на катастарски приход буду ослобођени плаћања овог пореза и за 2010. годину, као што су исте дажбине били ослобађани сваке године још од 2004.

Пошто је катастарски приход, као основица за утврђивање пореза, низак, буџет овом олакшицом неће бити оштећен, али од растерећења пољопривредника, као и од смањења пореске стопе, влада, како је образложено, очекује да буду подстицајни за улагање у пољопривреду.

Стаж за родитељску бригу

Према речима министра рада и социјалне политике Расима Љајића, истраживање овог министарства указало је на изузетно тежак положај родитеља који брину о лицима са сметњама у развоју.

— Према подацима којима тренутно располажемо, више од шест хиљада особа поднело је захтев да се једном од родитеља у таквим породицама призна право на радни стаж. Ми смо припремили документаци-

ју да се ово питање уведе и у законску процедуру, али, нажалост, нећемо имати средстава да ове године те захтеве реализујемо — рекао је министар Љајић приликом недавне посете Новој Вароши где је Удружењу оболелих од церебралне парализе и особа са сметњама у развоју „Хелп“ поклатио рачунар и ДВД плејер, најавивши и скорашње добијање специјализованог возила за превоз хендикепираних лица.

Исплата пензија

Исплата првог дела априлских припадности пензионерима из категорије запослених почела је 9. маја.

Први део прошломесечних припадности пензионисаним пољопривредницима почео је да стиже 7, а војним пензионерима 6. маја.

Пензионери самосталних делатности целе априлске пензије примили су 4. маја.

Основице за предузетнике

За предузетнике, осниваче привредних друштава, адвокате и остале самосталце најнижа основица осигурања од 1. маја (до 31. јула) јесте 14.677 (у претходном кварталу била 17.348) динара.

Највиша основица (до 31. маја) износи 211.065 динара.

Чекови из БиХ

На рачун Комерцијалне банке 5. маја уплаћене су априлске пензије корисницима који живе у Србији а радни век су, делом или у целости, одрадили у Федерацији БиХ.

За 6.991 пензионера уплаћено је укупно 869.955 евра, тако да просечан чек износи нешто изнад 124 евра.

И ОВЕ ГОДИНЕ ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА ОПОРАВАК У БАЊАМА

Први позиви у јуну

Крајем маја почеће објављивање ранг-листа пензионера који ће о трошку Пензијског фонда боравити у неком од специјализованих завода за рехабилитацију

Као и лане, пензионери су и ове године показали велику жељу да, о трошку Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, проведу десет дана у једном од 25 српских леčiliшта. Штавише, за свако од предвиђених десет и по хиљада места конкурисало је, према речима Радмира Пејовића, саветника директора Републичког фонда, од четири до пет пензионера.

Од закључења конкурса (30. април био је последњи дан) протекле су две седмице и пристигли захтеви се сада увелико обрађују, уз строго поштовање четири утврђена критеријума (висина пензије, дужина радног и пензијског стажа, а затим и евентуална накнада за туђу негу и помоћ).

– За бесплатан опоравак у некој од бања пријављивали су се и пензионери који су ово право користили у 2008. и 2007. години, иако је услов за конкурисање био да у претходне три године нису боравили у бањи о трошку Фонда. Таквих је било између 11 и 12 одсто у укупном броју пристиглих пријава за обраду. И поред тога, посао тече према плану, а прве ранг-листе са именима пензионера којима се посрећило да одређено време уживају у здравјој средини појавиће се крајем месеца на огласним таблама општинских

организација пензионера и испостава, служби или филијала Фонда – каже Пејовић.

Следи потом, као што се зна, осам дана за незадовољнике који приговоре могу да упуте на адресу за то од-

Одредишта

Новцем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање корисници пензија ће се опорављати у следећим установама:

У институтима „Нишка бања“ Ниш и „Селтерс“ Младеновац, специјалним болницама „Златибор“, „Меркур“ Врњачка Бања, „Сокобања“, „Др Боривоје Гњатић“ Стари Сланкамен, „Русанда“ Меленци, „Озрен“ Сокобања, „Бања Ковиљача“, „Буковичка бања“ Аранђеловац, „Новопазарска бања“ Нови Пазар, „Рибарска бања“, „Агенс“ Матарушка бања, „Ивањица“, „Гамзиград“ Гамзиградска бања, „Бујановац“ Бујановачка бања, „Гејзер“ Сијеринска бања, у заводима „Златар“ Нова Варош, „Врањска бања“, „Бања Кањижа“ Кањижа и „Термал“ Врдник, у „Бањи Јунаковић“ Апатин, као и у природним леčiliштима „Бањица“ у Сокобањи, „Пролом бања“ и „Луковска бања“ Куршумлија.

ређених комисија. Овим комисијама су, иначе, остављена три дана да све размотре, добро проуче и сачине коначну верзију ранг-листе пензионера добитника, који већ тада могу да почну полако да се спремају и пакују кофере с неопходним стварима за десетодневни одмор у неком од многобројних специјализованих завода за рехабилитацију.

Прве позиве за бање пензионери би, сматра Пејовић, могли да очекују у јуну.

С подручја Београда, како нас је обавестила Јованка Секулић-Гаврић из Одсека за стамбена питања и бање у Пензијском фонду, пристигло је око пет хиљада захтева пензионера заинтересованих да се о трошку Републичког фонда ПИО одмарају у лепим крајолицима наше земље.

– Обрадили смо досад захтеве из 13 београдских општина, преостале су нам још четири. Према нашој евиденцији, за боравак у бањама најзаинтересованији су вождовачки пензионери (782 захтева), земунски (725) и ново-београдски (486). Као и минуле године, међу београдским општинама с којих је стигао најмањи број захтева налазе се Савски венац (80), Стари град (101) и Врачар (114) – каже Јованка Секулић-Гаврић.

Т. Кршић

ТОПЛИЦА

Места ни за
сваког стотог

На бесплатан опоравак у здравствено-стационарним установама и бањама овог лета из четири општине Топличког округа отићи ће само 150 пензионера. То је мање од један посто од укупно нешто више од 16.000 пензионера на овом подручју. Пошто су примања више од половине топличких пензионера испод цензуса од 19.780 динара, комисија која одређује спискове имаће пуне руке посла да одлучи ко ће, међу оволико заинтересованих, добити неко од малобројних места у српским бањама.

– Морам да истакнем да је топличко становништво у целини, после бомбардовања НАТО, доста оболело, што се односи и на пензионере од којих велики број болује од тешких болести – рекао је Мирољуб Коцић, члан Извршног одбора пензионера Топлице.

Највећи број пензионера на бесплатан опоравак ће отићи из општине Прокупље (87), затим следе Куршумлија (27), Блаце (17) и Житорађа (16). **Ж. Д.**

СРЕМ

Посао, ипак, на време

Разуђеност насеља у сремским општинама отежала је активности пензионерских и организација инвалида рада, чији су представници на заједничком састанку у Сремској Митровици оценили да је рок за подношење захтева на конкурс за опоравак у бањама био кратак.

Према речима председника ОУП Пећинци Слободана Плавшића, посао је ипак завршен на време, а међу 17 пензионера који ће се ове године одмарати о трошку Пензијског фонда нема ни једног пољопривредног. У седам сремских општина само један пензионисани пољопривредник отићи ће у неку од бања или РХ центара.

На састанку је предложено да се 6,7 одсто средстава на име накнаде трошкова спровођења поступка упућивања пензионера у лечилишта убудуће уплаћује директно општинским удружењима пензионера, а не Савезу пензионера Србије. **И. М.**

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ И У ПОЖАРЕВЦУ

Брже до ранг-листа

Последњи дани априла и уписа заинтересованих за лечење и опоравак у бањама Србије, у Општинској организацији пензионера Пожаревца, која има око 7.000 чланова, показали су да је и ове године интересовање велико, а да је највећи број пензионера вољан да се лечи и одмара у Врњачкој Бањи и Сокобањи.

– Лане су о трошку Фонда ПИО у бањама боравила 123 пензионера, а ове године ту могућност ће искористити 107 осигураника. Највише ће бити старосних, 45, затим породичних 26, инвалидских 25, из категорије самосталних делатности осам, а најмање, само двоје, пољопривредних пензионера – каже председник Момир Пејановић.

Иако замера што је рок за пријављивање, уместо 30, трајао 15 дана, а додатно су га „скратили“ нерадни дани током Ускрса, Пејановић очекује да ранг-листе буду истакнуте мно-

Момир Пејановић

го раније него прошле године да би сезона боравка у бањама кренула и завршила се на време, а не да траје и у децембру и јануару.

С. Е.

ВЕЛИКИ ПОСАО И У ШАПЦУ

Четворо за свако место

Општина Шабац има више од 20.000 пензионера, а за 148 места у бањама пријавило се њих 600. Филијала Фонда ПИО ће компјутерски, према утврђеним критеријумима, урадити бодовање и рангирање. Ранг-листа ће бити истакнута на огласним таблама организација пензионера и инвалида рада и по клубовима, а заинтересовани ће моћи у року од осам дана да поднесу приговоре које ће Комисија Филијале Фонда ПИО Шабац размотрити у року од три дана.

Комисија ће са лекаром Фонда одредити бање у које ће пензионери бити упућени зависно од поднете лекарске документације. **Б. Р.**

„ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ УСКОРО ПУНИ ПРВИХ ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА

На киоску 14. јуна 1969.

Листање досадашњих 23.148 страница листа као времеплов кроз систем социјалног осигурања

Наредног месеца, тачније 14. јуна, навршавају се четири деценије откако је изашао први број листа „Глас осигураника“.

Под покровитељством тадашње Републичке заједнице социјалног осигурања радника Србије (која је обухватала пензијско, здравствено осигурање, социјалну и дечју заштиту), покренут је с намером да буде „јавна трибина“ на којој ће проверени зналци из ове области

Федерације самосталност, уследило је преуређење друштвених делатности на самоуправној основи, створена је Републичка самоуправна интересна заједница пензијског и инвалидског осигурања радника... Пензије су пратиле раст просечних трошкова живота, потом и делимичан пораст просечних зарада, а затим почеле да се усклађују само са увећањем плата у претходној години.

✓ **У 1969. години било је 1.395.000 запослених а 378.125 пензионера, па је однос био 3,69:1**

износити и сучељавати мишљења, са које ће се чути али и место на којем ће осигураници и пензионери бити подробно обавештавани о свим новинама у систему социјалног осигурања, посебно у области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања.

Прелиставање бројева „Глас осигураника“ личи на право путовање времепловом кроз систем пензијско-инвалидског и здравственог осигурања. Кренуо је у време када су републичке, а онда и покрајинске пензијске заједнице добиле од

Већ први број „Глас осигураника“ делује познато: све је исто, само што је прошло читавих 40 година... Главна тема је како „изградити и усавршити систем пензијског и инвалидског осигурања“, о томе расправља и Извршно веће Скупштине Србије: систем није усклађен са друштвено-економским основама, права из дугорочног осигурања не прате улагања осигураника, а буџетски начин финансирања неприхватљив је као трајно и стабилно решење за обезбеђивање потребних средстава за исплату пензија и осталих права из дуго-

Насловна страна првог броја

рочног осигурања... У јавној расправи, која је трајала до априла 1970, предлагано је, између осталог, да би новац за пензије требало обезбедити из буџета, системом капиталног покривања или самофинансирањем, уз знатно јачање средстава фонда.

Те, 1969. године, у Србији просечна зарада била је 809 динара, а пензије су 1. јануара, усклађујући се с кретањем трошкова живота у 1968, увећане за пет процената; најнижа пензија, са 300, повећана је на 350 динара, а највиши пензијски

основ за обрачунавање пензија са 2.709, повећан је на 3.000 динара.

Изузетне пензије, одређене још 1. јануара 1965. године, тада су повећане за 17 процената, а одлучено је и да се пензионерима за опоравак, уз јулску пензију, исплати по 100 динара. За то је издвојено укупно 37 милиона динара, што значи да је овај „регрес за годишњи одмор“ у лето 1969. године у Србији примило 370.000 пензионера.

Уз сваки лек, те године, плаћало се најмање 1,85 динара...

Република	Најнижа пензија	Највиши пензијски основ	Просечни лични доходак
Црна Гора	330	2.700	751
БиХ	320	3.000	783
Македонија	300	2.750	733
Хрватска	380	3.000	889
Словенија	398	3.000	973
Србија	350	3.000	809

Разлике и 1969. године

На иницијативу Радета Борисављевића

Лист „Глас осигураника“ покренут је на иницијативу Радета Борисављевића,

Раде Борисављевић

тадашњег директора Републичке заједнице социјалног осигурања радника Србије, да би се свестрано бавио осигураницима и пензионерима. Издавала га је посебна, наменски основана истоимена новинска установа, а први број изашао је у тиражу од 20.000 примерака. Продавао се на киосцима, цена примерка била је један динар.

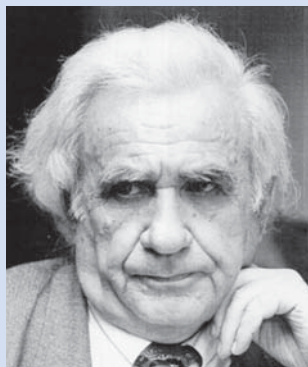
Претплатницима су се нудиле погодности: годишња претплата за 24 броја била је за појединца 20, за пензионере 12, а за организације 30 динара.

Три и по године касније, издавање „Глас осигураника“ преузима Републичка заједница, више га нема у слободној продаји већ се доставља на адресе пензионерских организација, здравствених установа, друштвених и друштвено-политичких организација, медија и појединаца.

Изглед и душу „Глас осигураника“ дао је његов први главни и одговорни уредник – Душан Максимовић, један од највећих познавалаца социјалног осигурања. У томе су му много помагали најближи сарадници, уредници Ђинђа Перендија и Радомир – Рака Крстић. И, како је Максимовић често уобичавао да каже, као што је „Политика“, по сећањима Предрага Милојевића, имала свога Дишу, тако је

и „Глас осигураника“ имао своју Добрилу Гугић, која је била секретар Редакције и његова десна рука.

После неколико година Максимовић своју главноуредничку палицу предаје Љубомиру Мијовићу, а малу породицу увећавају

Душан Максимовић

два новинара: Добрила Миловановић и Татјана Кршић. За лектора долази Мирјана Арсов, техничким уређењем се бавио Тома Станојковски, док је коректорски посао препуштен Томи Малеку.

Од Триглава до Ђевђелије уочене су велике разлике у износима пензија између раније пензионисаних и млађих пензионера, па су се све републичке заједнице социјалног осигурања латиле усклађивања „старих“ и „нових“ пензија да би сма-

њиле разлику и негодовање пензионера. Усклађивање у Србији, у односу на остале републике, оцењено је као најповољније за пензионере: у 1969. за то је утрошено 22 милијарде старих динара, али проблем несклада између старих и нових пензија није у потпуности решен...

Сачињен је и Нацрт закона о ПИО пољопривредника. Предложено је добровољно

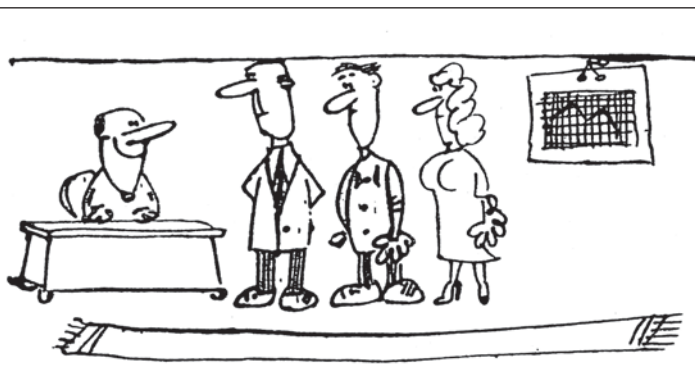
пензијско осигурање земљорадника које би паорима после 16 година уплаћивања доприноса омогућило право на старосну пензију, право на инвалидску пензију у случају трајне неспособности за рад, и породичну после смрти члана породице.

Национални доходак тада је растао спорије од средстава неопходних за исплату пензија, једног пензионера издржавала су три

20-ГОДИШЊИ
ВАПАЈ
ОСИГУРАНИКА

— Куриру треба повећати плату: млечни ресторан се преселио две улице даље.

Дугогодишња сарадња: карикатура Дејана Патаковића објављена у броју 2

40

1969–2009.

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

запослена радника, почео је да забрињава велики број инвалидских пензионера...

У децембру 1969. Скупштина Србије усвојила је Закон о реорганизацији Републичке заједнице за социјално осигурање. Првог јануара 1970. образоване су три самосталне заједнице – за ужу Србију, САП Војводину и САП Косово.

Маја 1972. Савезна скупштина усваја закон којим одређује само основна права из ПИО, а републикама оставља „широк простор за самоуправно уређивање ове материје“. Одређује се да старосна и инвалидска пензија не могу бити више од 85 одсто пензијског основа, право на превремену пензију (са 55 година живота и 35 стажа за мушкарце, а 50 година живота и 30 стажа за жене) орочено је до краја 1980, установљава се додаток за туђу негу и помоћ и професионалну рехабилитацију инвалидне деце осигураника. Уместо заштитног додатка, или упоредо с њим, предвиђа се право на минималну, односно најнижу пензију, које не би зависило од имовинског стања пензионера, новчана накнада за телесно оштећење, укинута 1966. године, поново се враћа у нешто измењеном облику. Додатак за помоћ и негу уводи се за лица која су ступила у радни однос као слепа или оболела од парализације, дис-

Село железничара

Ја сам један од оних који наш и ваш лист читају дуго, ево већ тридесет трећу годину, откако сам отишао у пензију 1. 1. 1977. године.

У броју од 15. априла 2009. године прочитао сам на 32. страни текст под насловом „Идеја и машта стварају свашта“. А ради се о мени. Пуно вам захваљујем, а и Милошу Петровићу из Подвиса који је написао то писмо. Јер, пензионерске баште су стварност која је заживела још 1985. године, а живи и дан-данас.

Желим да напишем нешто и о мом селу Сврљишка Топла, које је село железничара – има нас 83, а од 1941. године па до данас ретко ће

се наћи кућа у којој нема железничара.

У Сврљишкој клисури, од станице Палилула – Подвис, село се налази са леве стране Тимока. Пруга нам је најближа па смо се ту и запошљавали, најчешће као пружни радници. Ко је хтео да иде даље, отишао је, а многи су остали овде до краја и ту стекли пензију.

И ја сам почео као пружни радник у Ргашту 19. јуна 1945. године, а у пензију сам отишао као десетар пруге у Књажевцу.

И сада живим у Књажевцу са породицом. Шаљем вам слику у железничкој униформи. Сликао сам се 1976. године, пред одлазак у пензију.

На полеђини слике описао сам свој животни пут, од рођења па све до данас, прегледно, са тачним подацима, а ушао сам у 90. годину.

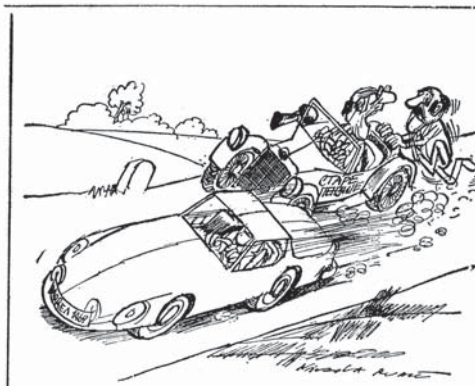
**Гвозден Р. Павловић,
Књажевац**

НЕСКЛАД У ОПРАВДАНА НЕЗАДОВОЉСТВА ОСТВАРЕНИМ ПЕНЗИЈАМА

ЈЕАН ОД ОСНОВНИХ проблема система инвалидског и пензијског осигурања према давања, свакако, постојећи несклад између нивоа пензија остварених у различитим временским раздобљима. Општина којом се испољава, ствара одређена незадовољства, побуђује дискусије и тражи одговарајућа решења.

Приликом доношења Основног закона о пензијском осигурању постојала је намера да се обезбеди реална вредност пензијских примања.

Наиме, законски је одређено да Скупштина Републичке заједнице социјалног осигурања разматра, најкасније по истеку сваког петогодишњег периода, нивое свих пензија остварених у различитим временским раздобљима, да би се утврдило разлике настале између тих пензија и пензија одређених у току последњих година. На основу ставова утврђеног тим разматрањем, Скупштина треба да одлучује о потреби усаглашавања свих раније остварених пензија или само пензија остварених у појединим раздобљима, за поједине категорије пензионера или за све пензионере, и утврђује услове, начин и рок

— Погурат још мало, имам утисак да га пристижемо!

КАРИКАТУРА НИКОЛЕ РУДИЊА

шкова живота и друга кретања у погледу личних доходака услађивање извршено према периоду када су пензије оства-

носе између корисника пензија и фонда односно активних осигураника, лако се може закључити да је у нашој републици знатно побољшан положај старих пензионера.

С обзиром на предстојећу јавну дискусију о аграрним инвалидског и пензијског осигурања занимљиво је сагледати даље перспективе обезбеђења реалне вредности пензије. Чини се да се решења морају тражити кроз принцип да пензија буде резултат рада осигураника у току укупног трајања осигурања и да самим тим буде услађена целокупним радним доприносом.

Ради обезбеђења таквог начела, неопходно је да се осигураници разврставају у основне осигурања и да њихова валоризација делатно истовремено и на пензије које су одређене од тих основних осигурања. Тиме ће се, у првом реду, испуна пензије везати за кретање личних и других економских елемената и довести у исти положај пензионери и активни осигураници, јер ће валоризација основних осигурања, на отуда и пензија, прерасти од постојећег антагонизма ове две категорије осигураника у њихов јединствен интерес.

И онда је исто било

трофије и других неуромишићних обољења.

Усклађивање пензија према расту трошкова живота сада је предвиђено и у току године ако трошкови живота порасту најмање 10 одсто. Старе и нове пензије се усклађују када њихов про-

сек достигне разлику од 15 одсто, а на подручју покрајине Косово, без обзира на процентуалну разлику, обавезно сваке пете године.

Све републике и покрајине су законима прописале да се пензија обуставља свим корисницима који су

је остварили пре испуњења стажа од 40 година (мушкарци) или 35 (жене) ако ступе на рад. Једноставно, морали су да се одределе – или плата или пензија.

Резолуцијом о основама политике друштвено-економског развоја Југославије, 1973. године усвојено је да се пензије повећавају и према порасту зарада, војни пензионери издвојени су у посебну заједницу осигурања, а у Србији је уведен нови начин финансирања расхода за пензије: 90 одсто прихода у 1974. требало је обезбедити из личних доходака, а 10 одсто из доходака организација удруженог рада, с циљем да се, на крају, у пензијској каси, из оба извора, нађу средства у истом проценту (50:50).

У 1974, у којој је просечна зарада била 2.377 динара, највиши пензијски основ од кога се могла одређивати пензија са 5.234,5 динара, у години раније, повећан је на 7.078,50 динара, а заштитни додаток са 770 на 850 динара. За 130 динара повећан је додаток за туђу помоћ и негу и износио је 850 динара, као и најнижа пензија.

Просечна пензија, без заштитног додатка, у ужој Ср-

**НАШ ПРВИ ПРЕТПЛАТНИК
ЛАЗАР ХАЦИЋ**

Није протекло ни 24 сата од првог објављивања огласа о издажењу „Гласа осигураника“, а Лазар Хаџић, адвокат у пензији из Новог Сада, јавно се писмом коме је била наруџбеница о претплати Редакција је одлучила да Хаџићу шаље лист бесплатно годину дана.

Овде исевљ

Новинска установа
ГЛАС ОСИГУРАНИКА
Београд — Теслина 9

Овим се неопозиво претплаћујем-о на 24 примерака листа „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ (за 24 броја годишње). Уплату сам-омо извршио-ам на жиро рачун број 608-3-1443-2 — Београд. Лист ћете испоручивати на адресу:

Хаџић Лазар адв. у Бео.

(Наручилац)

Косови Саг ул. Јована Суботића бр. 7

(Пошта, улица и број)

Хаџић Лазар

Потпис за радне организације
и печат

12959 1—3

„РЕКРЕАЦ“

Новосадски адвокат био најбржи

Близу 1.300 кључева

У оно доба, и људи који су пензију дочекали без крова над главом – а процењивало се да је таквих у Србији било 7.888 – могли су да се надају да ће се скућити бар под старост: законом је прописано да заводи за социјално осигурање од 1. јануара 1966. за стамбене потребе пензионера издвајају четири одсто на износ исплаћених пензија и инвалидских примања.

На подручју СР Србије, за три године за стамбено изградњу издвојено је 162 милиона динара, а до краја 1968. пензионери су добили кључеве 1.257 стана: усељено је 215 гарсоњера, 629 једнособних, 369 двособних и 44 трособна стана.

бији закључно с 30. јуном 1974. износила је 1.312 динара. Извршно веће Скупштине Србије предложило је Републичкој заједници пензијског и инвалидског осигурања да се, због повећаних

не су плаћања доприноса. Пошто је то почела да бива пракса, Веће Савеза заједница пензијског и инвалидског осигурања Југославије предложило је стварање компензационог фонда, од уло-

са, али од тога није било ништа.

Ипак, у првих шест месеци 1974. у Републичкој заједници остварен је вишак прихода од 469 милиона динара, па је Скупштина Заједнице ПИО одлучила да смањи обавезе привреде за њено финансирање. Средином децембра 1974. одлучено је да се за 1975. снизи стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање: организације удруженог рада из непривредних делатности плаћале су допринос за ПИО по стопи од 13 одсто, а привредне, уместо 6,12 – 5,55 одсто (још 6,55 процената издвајало се из личних доходака радника).

На шта се све троши социјални динар

Свима је добро познато стање фондова социјалног осигурања, и пензионог. Сваке године ови фондови западају у нове дугове. Неки сматрају да је излаз у повећању стопе доприноса, што би, мислим, био атак и на саму привредну реформу,

Завод за социјално осигурање у Ошацима има на списку око 2.400 пензионера. Последње две године пензије су исплаћиване преко уговорних разносача и то је стајало Завод т. ј. дугорочни фонд за пензионо осигурање, 50 старих динара по једној пензији. Међутим од 1. ја-

нура ове године, пензије стижу поштом. Пошта наплаћује ову услугу по својој та-

рифи, без икаквих бенефиција, у просеку 180 старих динара по пензији. Банка за своје трошкове манипулације наплаћује 56 ст. динара по пензији, што укупно износи 236 ст. динара. Према томе, на сваку пензију плаћа се 186 ст. динара и него досада. За око 2.400 пензионера то износи годишње више од пет милиона ст. динара. И то само у комуни Ошаци!

Лако је израчунати колики новац непотребно одлази, да према последњим подацима, у нашој Републици има 370.000 пензионера! Према грубој рачуници та свота износи више стотина милиона ст. дин. годишње.

Сергије БИРОН

И данас најчешће питање

цена брашна, хлеба, шећера и јестивог уља, пензионери ма који примају испод 1.300 динара од 1. јула 1974. повећају пензије за 35 динара, док је онима с вишим припадностима јулска повишица била 10,8 одсто.

А онда је Уставом из 1974. прописано обавезно оснивање интересних заједница у области пензијског и инвалидског осигурања, „преко којих радни људи, удруженим средствима у заједничке фондове и применом начела узајамности и солидарности, обезбеђују своју социјалну сигурност“.

Те године многе привредне организације које су се налазиле у тешком материјалном положају ослобође-

га привредних организација које добро послују, из којег би се покривао мањак новца у пензијским касама због неуплаћених доприно-

Показало се да је раст пензија у 1974. повољнији у односу на пораст трошкова живота у 1973. али да заостају за повећањем плата.

Остаје се без резерве

На Скупштини Републичке заједнице ПИО, говорени о финансијском плану за 1974. годину, Раде Борисављевић, директор Заједнице, указао је да се, уместо јачања резерве новца која је до тада постојала за исплату пензија и других давања, ишло на њено свесно топљење.

– Стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање већ пет година износи 11,65 одсто. У 1973. је снижена на 10,85 одсто због искључивања војних пензионера. Република није уважила захтев да се не мења стопа доприноса и да остане 11,65 одсто, што је довело до забрињавајућег стања јер су резерве Републичке заједнице веома танке и могу да угрозе редовну исплату пензија – казао је Борисављевић, наводећи да је у то време стопа доприноса за ПИО у Хрватској и Словенији износила 14,50, а у Војводини 12,55 одсто.

40

1969–2009.

ГЛАС ОСИГУРАНИКА

У априлу 1975. пензије су повећане за четири одсто на износ пензија из јуна претходне године.

У јуну 1975. године, после вишемесечне дебате, конституисана је делегат-

Честитка из Новог Пазара

У вашем, односно нашем „Гласу осигураника“ од 30. 4. 2009. године подсетили сте нас на 14. јун 1969. године, јубиларни дан – 40 година од почетка излагања овог мени драгог листа.

Скоро да испуњавам оба наведена услова, јер сам се запослила 24. марта 1969. године и радила до 31. 3. 2003. Лист читам више од 30 година. У почетку сам га позајмљивала од пријатељице Славице Јовановић (заменик окружног јавног тужиоца у Новом Пазару), а касније сам се лично пријавила и добијам га већ више од 20 година.

Лист је изванредан. Много је заинтересованих да га читају.

Уз честитке за јубилеј, срдечно вас поздравља ваша верна читатељка

Борка Бакић,
пензионер,
Нови Пазар

ска Скупштина Републичке самоуправне интересне заједнице пензијског и инвалидског осигурања...

Татјана Кршић
(Наставља се)

ОБАВЉАЊЕ САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И МИНУЛИ РАД

Радни однос као услов

Стаж осигурања предузетника, иако уписан у радну књижицу, није период за који се може рачунати на увећану зараду, нити на додатне дане годишњег одмора

Није редак случај да оснивачи, приватни предузетници и земљорадници напусте своју делатност и запосле се код неког послодавца. Уколико су до тада редовно уплаћивали доприносе за пензијско-инвалидско осигурање, то ће, неспорно, бити довољан услов за признавање стажа осигурања. Али, за већину бивших „самосталаца“ свакако је изненађење када их нови послодавац обавести да се њихово раније газдовање не рачуна и у минули рад, иако је уписано у радну књижицу. А категорија минулог рада и те како је значајна за остваривање права на увећану зараду, ко-

ришћење годишњег одмора, исплату средстава у оквиру социјалног програма...

Како је могуће да се запосленима у друштвеним и приватним предузећима минули рад признаје, а „самосталцима“ не – питају бивши власници фирми, радњи, стоматолошких ординација, агенција... Иако питање минулог рада и права која се из њега могу извести по одредбама Закона о раду нису делокруг Пензијског фонда, ипак се често постављају и на нашим шалтерима. А одговори су у службеним мишљењима Министарства рада, запошљавања и социјалне политике о примени Закона о раду давани изме-

ђу јануара 2006. и фебруара 2007. године.

Наиме, став Министарства је да стаж осигурања по основу бављења самосталном делатношћу, иако је уписан у радну књижицу, није радни однос у смислу Закона о раду и за овај период запослени нема право на минули рад, па, дакле, ни на законском предвиђено увећање зараде од 0,4 одсто за сваку пуну годину рада. Аналогно, исти закључак може да се примени и за бављење пољопривредном делатношћу. Ово је и определило послодавце да бившим газдама у минули рад признају само периоде проведене у радном односу, тако да они који су сами себе запослили, и своју маленкост евентуално сместили у фотељу директора предузећа, ипак нису били у радном односу у смислу Закона о раду.

Што се слободних уметника тиче, став Министарства је да се минули рад такође рачуна само за период у којем је уметник имао закључен уговор о раду са послодавцем или други акт о заснивању радног односа, према раније важећим прописима. Ако је стаж осигурања садашњи запослени остварио путем закључивања неког другог уговора ван радног односа, нема право на увећану зараду по основу минулог рада код послодавца.

Јасно је, такође, дефинисана ситуација за лица осигурана по основу продуженог осигурања. Њима се по прописима пензијско-инвалидског осигурања свакако рачуна стаж осигурања (на основу плаћених доприноса), али за то време када

За бенефицирани не мора, а – може

Пошто право на увећану зараду по основу минулог рада припада само за време проведено у радном односу, запослени коме је признат бенефицирани радни стаж нема право на увећану зараду и за период који му се додатно признаје на име отежаних услова рада. Међутим, ако је општим актом (колективним уговором или правилником о раду) утврђено такво право, Министарство сматра да нема законских сметњи да се запосленима исплаћује увећана зарада и по основу бенефицираног стажа.

Наиме, Закон о раду утврђује најнижа права која послодавац мора да омогући раднику, па се општим актом и уговором о раду може такође утврдити право на увећану зараду по основу минулог рада и у већем износу од 0,4 одсто зараде, као што се тим актима могу утврдити и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду.

су сами уплаћивали стаж не могу да остваре право на увећану зараду у смислу минулог рада. Дакле, за разлику од стажа осигурања, који не мора обавезно да подразумева радни однос већ уплату доприноса (као што је случај са стажом осигурања за незапослена лица која сама уплаћују доприносе по члану 15 Закона о ПИО), минули рад мора да буде заснован искључиво на радном односу.

С. Марсенић

Рачуна се само рад у туђем предузећу

Проблем – потврде о стажу

Очекује се уселење Службе Стара Пазова у нове просторије

У центру Сремске Митровице, некадашњем Сирмијуму – престоници Римског царства, данас седишту Сремског округа, налази се пословна зграда Филијале РФ ПИО Сремска Митровица на адреси Светог Димитрија 4: географски обухвата цео Срем, а 84 запослена услужују више од 108.000 осигураника и 50.560 корисника права.

Филијала је надлежна за грађане из општина Шид, Рума, Ириг, Стара Пазова, Инђија и града Сремске Митровице. Они послове из пензијско-инвалидског осигурања могу да обављају у самој Филијали у Сремској Митровици, затим у две канцеларије Службе Стара Пазова – у Старој Пазови на адреси Доситејева 1 и у Инђији у Улици војводе Степе 16/1, као и у просторијама испостава, у Руми (Улица ЈНА 164) и у Шиду (Светог Саве 40).

У Испостави Рума четири запослена, осим пријема захтева за остваривање права из ПИО и образаца из области матичне евиденције, овере кредитних захтева, издавања разних уверења и обављања осталих послова везаних за кориснике пензија – ради бржег доношења решења обављају и део послова везаних за комплетирање стажа, формирају списе и затим их прослеђују Филијали на даљу обраду.

У Испостави Шид раде два, а у Служби у Старој Пазови три запослена, иако она организационо још не функционише као служба – досад је радила као испостава – јер постоји проблем простора. Будући да је надлежна за 36.994 осигураника и 16.728 корисника права, знатно утиче и на квалитет и ефикасност рада у Сремскомитровачкој филијали. Очекује се да ће овај проблем бити решен у току месеца, а тада ће се у овој служби завршавати цео поступак доношења решења и укључивања корисника у исплату. Власништво над пословном

Јасна Бодирога

зградом у седишту Филијале укњижено је лањске године у сразмери 60:40 одсто у корист Фонда ПИО у односу на филијалу Републичког завода за здравствено осигурање, али етажирање није завршено.

Јасна Бодирога, директор Филијале, сматра да би на квалитетнији рад запослених, осим боље техничке опремљености, утицало и проширење простора.

– У пословној згради смо практично измешани са радницима РЗЗО, углавном смо распоређени у приземљу и на два спрата, а радни простор је недовољан јер има ситуација да по 4-5 запослених раде у једној канцеларији. Решење је у надоградњи зграде за још један спрат – што је предвиђено и инвестиционим планом Фонда. Међутим, приоритет је поправка равног крова који прокишњава и угрожава и запослене и техничке уређаје. На неким местима је чак и плафон отпао. Мислим, такође, да нисмо одговарајуће технички опремљени јер након консолидације имамо повећан број захтева осигураника и самосталних делатности и пољопривредника, и за њихову обраду потребан нам је већи број рачунара – објашњава Јасна Бодирога.

Радно време са странкама у Филијали је од 8 до 13 часова, и то на

три шалтера у шалтер сали у приземљу: на два шалтера примају се захтеви за остваривање права и раде се послови везани за исплатну службу, а на трећем (средом и петком) грађанима пружа услуге правни саветник. Пријем образаца матичне евиденције (М-1, М-2...) одвија се на другом спрату – у дворшном делу зграде. У истом делу зграде, у приземљу, обавља се поступак вештачења на инвалидској комисији. Међутим, др Блажица Пекија Ивановић одлази у пензију, па ће се део послова вештачења, које је радила, усмерити ка Новом Саду.

Према речима директора Јасне Бодироге, географски положај Филијале условио је и већи прилив захтева осигураника и корисника права из бивших република СФРЈ у односу на друге филијале (после Филијале Нови Сад, имају највише ових захтева у Војводини). Највећи проблем код решавања захтева по конвенцијама јесу непотпуне потврде о стажу, што знатно продужава поступак, у неким ситуацијама чак и за по годину дана. Близина Београда је, такође, у неким ситуацијама условила компликованију процедуру приликом доношења решења, услед миграције осигураника – нарочито са пребалиштем у Старој Пазови и Инђији, ка главном граду у циљу запослења. Основни проблем је што базе матичне евиденције нису још интегрисане, па се подаци о стажу ових осигураника уносе путем М-4 образаца. Такође, пољопривредни осигуранци су недовољно информисани о својим правима, па се дешава да неки од њих право на пензију остварују и са три године закашњења јер нису знали када испуњавају услов за пензију.

У Сремскомитровачкој филијали прошле године је примљено 15.497 захтева за остваривање права, из 2007. године је пренето још 3.912, па је за рад укупно било 19.409 захтева, а од тога решено је 17.167.

Мирослав Мектеровић

ЗАБРИЊАВАЈУЋИ ПОДАЦИ О ПОЛОЖАЈУ СТАРИХ У СРБИЈИ

Месечно с мање од 50 евра

Четвртина старијих од 65 година нема пензију, а трећина је на ивици сиромаштва, чак 89 процената има хроничне болести а ретко узима лекове, док велики број ни не зна за право да се лечи

У Србији живи 1.388.968 старијих од 65 година, од којих је 426.000 – једна трећина – на ивици сиромаштва. Око 185.000 старих живи са просечним месечним приходом мањим од 50 евра по члану домаћинства, а свега 11.020 корисника прима материјалну помоћ (4.966 динара за једночлано и 2.822 за двочлано домаћинство, према подацима за октобар 2008).

Свака четврта особа старија од 65 година (око 385.000 грађана) нема пензију, око 235.000 пензионера прима минималну, а 30.000 пензију мању од 6.500 динара.

Тешко материјално стање прати и урушавање здравља, па 89 процената старих и сиромашних има хроничне болести. Ретко узимају лекове, а велики број њих чак и не зна да има право на здравствену књижицу – опомињу подаци из истраживања (под називом „Они не могу да чекају“) које су, у другој половини 2008. године, спровеле НВО „Амити“, Мрежа „Хуманас“ и агенција „Стратеџик маркетинг“.

Подршка предлогу да се држава посебно побрине о најугроженијима

Истраживање је обухватило 1.136 сиромашних грађана Србије, старијих од 65 година, који немају лична примања или су им приходи нижи од 6.500 динара.

Подаци из Студије о сиромашним старим лицима представљени су на конференцији за новинаре, а одржана је и улична акција у Београду, симболичног назива „У пет до 12“.

Према речима Сање Милорадовић, из Мреже „Хуманас“ (НВО „Ластавица“), Студија показује да је неопходна подршка државе најсиромашнијим старим грађанима, а као једна од могућих мера поново је предложено увођење социјалних пензија.

– Акцентат је на људима који немају никаква прима-

ња нити имају породицу која би им помогла, а таквих је око 20.000 у Србији – објашњава Милорадовићева. – Држава би могла да им помогне увођењем социјалне пензије, а ова издвајања би државу коштала нешто мање од 17 милиона евра годишње. Овакве пензије уведене су у 72 земље у свету и показале су се као успешна мера против сиромаштва.

Ако би се прихватио овај предлог (што је, по мишљењу стручњака, мало вероватно, будући да је држава

Највише у западној Србији, најмање у Београду

У 2008. години 7,9 одсто укупне популације било је сиромашно, док је стопа сиромаштва код старијих од 65 година била виша и износила је 10,1 проценат. У најгорем положају су, како показују резултати истраживања, стари из западне Србије, где је свака друга особа сиромашна. У осталим деловима сиромашних је у просеку око 35 одсто, у Војводини нешто мање – 26,9 одсто, док је најмање сиромашних старих у Београду (16,6 процената).

За неко друго време

Поводом кампање јавног заговарања увођења посебног финансијског програма за најсиромашније старе, огласило се и Министарство за рад и социјалну политику. Према ономе што се чуло у медијима, Министарство сматра да је предлог невладиних организација о увођењу социјалних пензија веома добар, али да ће морати да сачека нека друга времена, када Србија буде у бољој економској ситуацији. За сада се предност даје отварању народних кухиња и развоју кућне помоћи, што је, заправо, обавеза локалних самоуправа, а не Министарства.

једва смогла да издвоји додатне три милијарде динара за социјално најугроженије), социјална пензија би за једно лице (самца) износила 7.500, а за угрожени старији брачни пар – 10.000 динара.

Увођењем ових мера доказала би се социјална одговорност државе, а најсиромашнијим старим особама би се омогућило коришћење права на минимум сигурности и достојанства, сматрају истраживачи.

У сваком случају, Влада Републике Србије и Министарство рада и социјалне

Неретка слика и на београдским улицама

политике треба да успоставе нови механизам, тачније финансијски програм за ублажавање и за излазак старијих из сиромаштва: његови корисници били би сви старији који живе у самохраним старачким домаћинствима, а немају личне приходе, приходе од земље и материјалну подршку сродника, затим стари који сада користе материјално обезбеђење и стара

лица која имају пензије недовољне за обезбеђење egzистенцијалног минимума – препоручиле су НВО „Амити“ и Мрежа „Хуманас“ уз подршку 76 невладиних организација из целе Србије које се баве старима или раде за њих.

Министарству здравља је упућена препорука да обезбеди информисаност сиромашних о правима која имају из области здрав-

ствене заштите, пре свега са акцентом на обезбеђивање подједнаке доступности здравствене заштите свим сиромашним старим људима, као и да ради на даљем развоју кућног лечења.

Шта са 50.000 динара

Одговори старих на питање истраживача како би, када би добили 50.000 динара, потрошили тај новац, најбоље одсликавају крајње драматичну ситуацију у којој се налазе неки наши најстарији, а најсиромашнији суграђани:

- Купио би леб и каве.
- Купила би брашно па да се наједом леба.
- Да имам само три иљаде динара, била би то друга радња.
- Купио би дрва и лекове, па што остане за јело и обућу.
- Не знам шта би прво купила, а прво би поправила прозоре...

Од локалних самоуправа се очекује да убудуће, у оквиру акционих планова развоја социјалне заштите, приоритет дају смањењу и спречавању сиромаштва старих. Предлаже се да општине формирају базу података о сиромашним старим људима и да им омогуће различите врсте олакшица, као што су бесплатно коришћење градског и међуградског превоза, повољнија набавка огрева, пореске и друге олакшице. Средства за овај програм обезбедила би се из буџета Републике Србије. Препорука је и да се ублаже имовински услови (по садашњем закону ко има пола и више хектара не може да добије помоћ), као и да се за остаривање ове врсте помоћи поједноставе административне процедуре.

Миланка Иванчајић

Промаја

(Из Студије о сиромашним старим лицима)

„Удала сам се касно, 1985. године... Живели смо по напуштеним кућама и колибама по селу и околини. Наредне године почели смо своју кућу. Радили у надници, али је изградиле, скромну... ходник и једна собица. Кров има, али не и плафон. Нема ни струје ни воде. Промаја дува на све стране. Шпорет не ради, нема врата за ложиште...

Са мужем сам живела све до 2000. године... Свађали смо се и отишла сам у друго село да негујем болесну и непокретну жену. Радила сам за стан и

храну... Он је отишао у дом за старе, а ја се вратила овде. Нећу у дом, а не дам ни под хипотеку оно што имам, овај хектар земље. То ми је све што имам. Чак сам и за земљорадничку пензију плаћала. Имам 10 година, седам месеци и осам дана стажа. А прописи кажу да ми треба 15 година. Не испуњавам ни услове за помоћ, рекли ми у центру за социјални рад. Стара сам, не могу више да радим. Новца немам ни за храну ни за лек. Немам ни деце да помогну барем мало. Промаја целог живота.”

(Разведена, 73 године, из села у централној Србији)

ПЕНЗИОНЕРУ СИНИШИ ПАСКВАЛИЈУ, НЕКАДАШЊЕМ КОНОБАРУ ЈОСИПА БРОЗА

Нигде без коферчета са пићем и томпусом

Са бившим председником СФРЈ обишао целу Југославију, био у Либији, Алжиру, Румунији, на Малти... и упознао многе светске државнике од којих је добијао скромне поклоне

У Улици патријарха Арсенија, на путу ка Микуљи, познатом излетишту житеља Смедеревске Паланке, налази се кућа у којој са супругом Милином живи и пензионерске дане проводи Синиша Пасквали који је од 1976. до 1980. године био лични конобар доживотног председника Социјалистичке Федеративне Републике Југославије Јосипа Броза Тита. У његовом дому почињемо причу о тим прохујалим временима и о човеку коме не само да је био лични конобар већ га је изузетно ценио, и са којим је обишао целу бившу Југославију, као и многобројне земље света...

А чинило се, од почетка, да му живот неће бити много наклоњен.

— У оно време да нека жена роди ванбрачно дете, па то је било страшно. Овако започињем моју причу јер је управо мене мајка родила ванбрачно, и то је морала да дође код тетке и тече у Београд, где сам се ја у Ска-

дарлијској улици, 13. марта 1941. године, и родио. Мајка ме је оставила код њих и, како сам касније сазнао, прво је отишла у Немачку, а потом у Аустралију. Први пут мајку сам видео у 35. години, упознао сам и оца, али он није хтео да ме призна. Даљу бригу о мени преузели су деда и баба који су били познати угоститељи. Како је деда убрзо преминуо, а од моје мајке није било ни трага ни гласа, бака ме је 1952. године посинила и тако сам добио презиме Пасквали. Ово сам испричао јер сам, по угледу на деду и бабу, желео и ја да завршим угоститељску школу — прича Синиша.

Остварена брионска жеља

Тако и би. Као стипендиста УП „Поморавље“ у Београду, Синиша је у том предузећу, по завршетку угоститељске школе, и радио неколико месеци.

Данас ужива подно Микуље

— Први пут Тита и његов плави воз имао сам прилике да видим 1953. године, на железничкој станици Раковица, када се председник СФРЈ враћао из Грчке. Други пут сам га видео на Брионима где смо имали праксу, као и тадашњег његовог личног конобара, па сам још тада себи рекао како је то лепо када служиш Тита и да бих и ја то волео да радим — открива наш саговорник.

Навиру сећања Синише Пасквалија: после кратког рада у УП „Поморавље“, добио је посао у Државном секретаријату унутрашњих послова, а по рођењу сина, 1962. године, са супругом Милином напушта Београд и долази у Смедеревску Паланку, где, до одласка у војску, ради у УП „Централ“. Ипак, после војске кратко ради у Градској кафани у Београду, а од 1. маја 1965. године добија посао у Савезним органима, где остаје све до одласка у пензију 1990. године.

— Као радници Савезних органа, у време доласка високих светских државника у Југославију морали смо да им пружимо услуге у смештају, исхрани... Тада сам имао прилике да видим Тита, да будем у његовој близини и

Игало 1979. године: лични конобар увек на услузи

да га служим. Како сам постао његов лични конобар, ни сам до данас не знам. Постао сам то у јесен 1976, а већ од 1. јануара 1977. године свакодневно сам био уз Тита, служећи га на Дедињу, на многим путовањима у земљи и иностранству, прославама, пријемима, излетима, рођенданима... и све тако до његовог одласка на лечење у Љубљану.

На путу више од сто дана

– На путу са некадашњим доживотним председником СФРЈ био сам, сећам се, једне године – 125 дана. На тим путовањима упознао сам велике светске државнике од којих сам добијао скромне поклоне у виду хемијских оловака са њиховим иницијалима, привеске у облику сата... Са Титом сам обишао Србију, Словенију, Македонију, Хрватску, Црну Гору, сва летовалишта од Златибора до Таре, био сам с њим у Либији, Алжиру, Румунији, на Малти... Много смо пропутовали плавим возом, а најинтересантније путовање ми је било када се отвара ла пруга Београд–Бар. Не само на путовањима, већ и када су долазили у Београд, упознао сам Индиру Ганди, Брежњева, Чаушеску, Гадафија и многе друге са којима сам се лично руковао и које сам послуживао, како храном тако и пићем. Видео сам, и такође служио, космонауте које је

Опуштање у породичном окружењу

примио председник СФРЈ, што је за мене био доживљај јер сам упознао људе који су били на Месецу.

Синиша се сећа и многих рођенданских прослава бившег председника:

– Поред синова Жарка и Мише са породицама, пријему за рођендан Јосипа Броза присуствовала је и његова рођена сестра, док супруга Јованка никада није била на тим породичним окупљањима.

Ма шта његови опоненти тврдили, наш саговорник је уверен да је Тито био „јако добар човек“.

– Био је прецизан, енергичан и волео је тачност. Страшно се љутио ако вам каже да дођете у 13, а ви се појавите, рецимо, пола сата касније. Што се хране тиче, није био много пробирљив. Волео је да једе све и, иако то није смео из здравствених разлога, да попије виски или ризлинг, а затим да обавезно запали томпус, који, поред многобројних фотографија, протокола, позивница, пропусница и других ствари, чувам у личној архиви. После вечере, која је била тачно у 19 часова, погледао би добар филм. Волео је да иде у шетњу,

у лов, а обожавао је да му се у природи припрема роштиљ. У лов, као и у шетњу, са Титом сам обавезно ишао и ја, носећи ташну у којој је било пића, кафе, воћа, минералне воде, чаја и, обавезно, цигарете томпус. Јер, председник је често, када седне да се одмори, волео да попије кафу, виски или да запали цигарету.

Последњи рођендан

Комплетно особље, наставља даље Синиша Пасквали, које је годинама бринуло о Титу, почев од собарица, куvara, конобара, војника, баштована, до лекара, сликало се са њим на тераси (касније ће то постати „Кућа цвећа“) за његов, нажалост, последњи рођендан 1979. године.

– Титова смрт, као и свим грађанима не само Југославије већ и читавог света, и мени је јако тешко пала. Не могу да вам опишем како сам се тада осећао – и данас са грчом у грлу говори Синиша.

Синиша је после Титове смрти постао шеф угоститељства у Скупштини СФРЈ и на том радном месту остао све до одласка у пензију 1990. године. Иначе, од тадашњег председника Француске Франсоа Митерана добио је Национални орден Француске, а од Председништва СФРЈ Орден рада са сребрним венцем. Сада пензионерске дане проводи у Смедеревској Паланци са супругом Милином (коју је упознао у угоститељској школи), ван велеградске гужве, у близини шуме Микуља, уз свеж ваздух и цвркул птица, сећајући се лепих прошлих времена и дана проведених уз некадашњег доживотног председника Југославије.

Славољуб Костантиновић

Синиша честита Титу рођендан

МНОГЕ БОЛЕСТИ МОГУ ДА СЕ СПРЕЧЕ ДРУГАЧИЈИМ ОДНОСОМ ПРЕМА ЗДРАВЉУ

Не усуд, него небрига

Једном годишње требало би обавити систематски преглед да би се скривени поремећаји открили на време када их је могуће отклонити и предупредити оболевање

Здравље је највеће богатство, али већина грађана Србије, нажалост, то схвата – тек када га изгуби. Подаци да сваки становник наше земље, у просеку, има једну и по болест, да му је очекивани животни век осам година краћи него вршњаку у Аустрији, Холандији или Немачкој, а да сваке године 85.000 људи умире од незаразних болести које су могле да буду спречене избегавањем фактора ризика и благовременим откривањем, неумољиво указују да се углавном не држимо народне мудрости да је „боље спречити него лечити“.

– Људи од 40-50 година најчешће пате од прекомерне телесне тежине и гојазности, масноћа у крви (холестерола и триглицерида) и хипертензије – повишеног крвног притиска, а да, по правилу, због тога не осећају никакве тегобе. Гранични крвни притисак од 140/90 mmHg као и умерено повишен се често уопште не осети, али ако се не лечи сигурно ће дове-

сти до последица по здравље. Гојазност је, рецимо, ризик код жена за карцином дојке, код оба пола за карцином дебелог црева, за повишен крвни притисак, дегенеративне промене на куковима и коленима... Повишен холестерол и триглицериде годинама уопште не осећамо, али сами, или здружени са осталим поремећајима, узроковаће настанак атеросклерозе и сужавања крвних судова. Ако то прати и повишен притисак, дуго неоткривен и нелечен, све то узроковаће хронично оптерећење срца, његово увећање и, на крају, попуштање. Висок крвни притисак изазваће и промене на крвним судовима мозга, бубрега и свих других органа... – упозорава др Ивана Петровић, лекар опште медицине у београдској Општој болници „Бел медик“.

Управо да би се ови поремећаји открили на време, у тренутку када се човек још одлично осећа и нема никакве сметње, ваљало би

Др Ивана Петровић

једном годишње систематски проверити стање здравља.

– За отклањање ових поремећаја најчешће је довољан савет лекара, дијета и мала промена животног стила: остављање пушења, промењен режим исхране, већа физичка активност, што не подразумева фитнес и напорне вежбе већ више кретања и свакодневне шетње... Само понекад, као код повишене хипертензије или повећаних масноћа које се не смањују упркос коригованом начину исхране, неопходно је да се пропише узимање лекова – објашњава наша саговорница.

Минимум који би одговоран човек требало да уради јесте – лабораторијски преглед крви – комплетна крвна слика, седиментација, шећер, масноће у крви, бубрежне

(уреа и креатинин) и јетрине анализе (трансаминазе) – и преглед урина.

Када се зна да у Србији (према проценама Института „Др Милан Јовановић Батут“) 400.000 људи болује од дијабетеса, а да је око 60.000 на инсулинској терапији, онда је јасно колико је важно што се овим прегледом може рано открити лоше регулисан шећер или и шећерна болест када то још није изазвало трајне промене на крвним судовима ока, бубрега или доњих екстремитета.

Затим, мушкарци старији од 50 година требало би обавезно да обаве ПСА – тест којим се откривају промене на простати када оне не изазивају никакве сметње. Тада откривена обољења простате могуће је потпуно излечити.

Скупље на мосту

Чак и они који брину о здрављу, обесхрабре се при помисли колико им времена треба да у дому здравља закажу и обаве систематски преглед. А за приватне поликлинике, кажу, немају новца. Цена овог прегледа заиста уме да буде неколико хиљада динара, али је сигурно лакше једном годишње издвојити толику суму него дочекати болест чије лечење је неупоредиво скупље.

Култ превентиве

Пракса обавезних систематских прегледа запослених једном годишње изгубила се крајем осамдесетих, али се, од почетка 2000, полако враћа. Стране фирме, које су тада почеле да стижу у Србију из земаља у којима постоји готово култ превентивне бриге о томе да се буде здрав да би се неометано радило и живело (што је и неупоредиво јефтиније од каснијег лечења), донеле су тамошња правила и поново увеле систематске прегледе запослених.

– Овдашњи запослени, када им је уведена та пракса, прве године су питали „зар баш мора“, друге године су рекли „супер“, а треће су почели унапред да се распитују када ће прегледи. Људи су веома брзо схватили користи ових прегледа чији је циљ, иначе, превенција, односно откривање одређених поремећаја здравља који би, ако се не отклоне, касније довели до болести, и, друго, откривање болести у почетној фази када су изгледи на излечење и највећи – каже др Ивана Петровић.

Сада, срећом, све више домаћих послодаваца следи пример страних колега па све више фирми у „Бел медику“ обавља редовне систематске прегледе запослених.

– За старије од 50 година оба пола препоручује се да се у систематски преглед обавезно укључи преглед столице на тзв. невидљиво крварење. Ако се утврди постојање крви у столици, онда се пацијент шаље на преглед дебелог црева да би се проверило постојање полипа или тумора који су, утврђени у овако раној фази, потпуно излечиви – тумачи др Петровић.

Жене би обавезно требало да обаве гинеколошки преглед са Папаниколау тестом којим се омогућује рано дијагностиковање предмалигних и малигних промена.

– Тада је, на пример, промене на грлићу материце могуће отклонити конизацијом којом се уклони само део грлића. То је интервенција која није радикална, у болници се проведе свега један дан, брз је опоравак, младе жене после тога способне су за рађање, а даље се препоручују само рутинске контроле. Ако се малигнитет утврди у каснијим фазама, онда су неопходне радикалне интервенције, уклањање целе материце, за чиме следи дуго и скупо лечење, зрачење, хемотерапија... – објашњава наша саговорница.

За жене млађе од 40 година у систематском прегледу довољно је обавити ултразвук дојке, док се за

старије саветује мамографија – рендгенски снимак који омогућује рану дијагностику туморских промена у ткиву дојке.

У систематском прегледу се контролише и притисак и уради ЕКГ... Пушачима се саветује да ураде и спирометрију (проверу капацитета плућа и протока ваздуха кроз бронхије).

– Добро би било да се обави и ултразвучни преглед трбуха јер се тиме утврђује евентуално постојање камена у жучној кеси или бубрегу када још не изазивају никакве тегобе. Онда сами можете да бирате када ћете, како и где бити оперисани, а не да, када се већ појаве болови, као хитан случај будете оперисани у болници која је тада дежурна – предочава др Петровић. – Овим прегледом види се и да ли је јетра масна, увећана, такође се ултразвуком одлично провера панкреаса, слезине...

Искуство „Бел медику“ је да се, зависно од личне анамнезе, породичне историје, посла који пацијент обавља и ризика који он носи, у систематски преглед могу укључити и очни прегледи, провера слуха, преглед физијатра, а неке фирме менаџере, због стресности посла, упућују и на тест оптерећења срца.

Славица Чедић

БАЊА КОВИЉАЧА

Обновљено купатило

Специјална болница за рехабилитацију у Бањи Ковиљачи отворила је првог маја адаптирани сумпорни базен и купатило краља Петра Првог Карађорђевића за многобројне пацијенте који током целе године долазе на лечење у „Краљевску бању“.

– У лечењу пацијената, поред свега онога што је савремено у рехабилитацији, примењујемо и оно што нам природа даје – сумпоровито блато и воду. У адаптацији базена и купатила уложено је 10 милиона динара, а капацитети у Специјалној болници за рехабилитацију попуњени су до краја октобра. Поред људи из наше земље, у Бању Ковиљачу долази доста пацијената и из иностранства – каже др Никола Сремчевић, директор Специјалне болнице за рехабилитацију у Бањи Ковиљачи.

В. Ћишила

ВЛАДИМИРЦИ

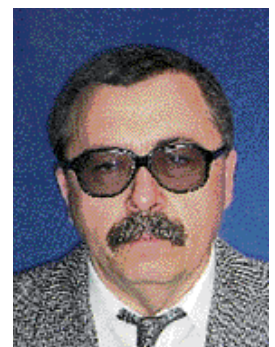
Нови рендген и санитет

После скоро 40 година рада, стари рендген апарат у владимирчком Дому здравља „испраћен“ је у заслужену пензију, чиме је лакнуло лекарима, здравственом особљу и пацијентима широм плодне Посавотамнаве. Уместо њега инсталиран је нови рендген, који је највећа здравствена кућа у овом делу Србије набавила уз помоћ локалне самоуправе.

– Купили смо и путничко возило, за којим се одавно осећала велика потреба, тако да сада имамо укупно 11 санитета и других возила – каже за „Глас осигураника“ нови директор Дома здравља др Славољуб М. Савић, наглашавајући да је ново руководство, уз подршку више од сто запослених, за непуних годину дана санирало наслеђени дуг од 1.250.000 динара.

Иначе, овдашњи дом здравља има здравствене станице у Дебрцу, Прову и Каони, амбуланте у Крнићу, Белотићу, Јаловику и Драгојевцу, а предстоји поновно отварање амбуланти у Сувом Селу и Риђакама.

З. Ђурић

Др Славољуб Савић

Не штедите воду

Не треба штедети воду када се поврће или воће припрема за употребу – иако изгледа чисто, на њему може бити прашине, земље, песка, бубица, па и црвића. Лиснато поврће (кељ, блитва, салата и др.) треба прати под млазом воде, лист по лист са обе стране. Празилук треба расећи по дужини, мало размакнути редове и опрати. Ако се сумња на невидљиву нечистоћу или да су плодови превише прскани, воће (јабукe, крушке...) и поврће (кромпир, тиквице, целер, шаргарепа, плави патлиџан...) треба изрибати четкицом само за те сврхе. Поврће и воће не треба држати у посуду са водом јер ће нестати део витамина. Изузетак је лиснато поврће које је мало увело па га треба освежити. Опрано поврће или воће треба одмах користити, иначе се убрзава процес кварења намирница.

Пита

Припремити 500 г танких кора за питу и 500 г белог сира (уместо крављег сира може се узети 400 г димљеног тофу сира – сира од соје) у који се умешају

три јајета и пола кашичице бибера.

Око 500 г зелениша (блितва, коприва или зеље) прелије се врелом водом, оцеди и ситно исецка или самелје на апарату за сецкање поврћа, па умеша у сир. По 2-3 коре се распореде по тепсији, попрскају уљем, стави мало надева, па се поступак понавља док се све не утроши, или се коре са надевом уролају.

Капама

На мање комаде исећи килограм јагњећег меса (од врата или плећке), уваљати га у брашно и пропржити на мало масноће са свих страна да добије боју па га извадити. На истој масноћи пропржити 150 г црног лука исеченог на ребарца, па кад омекша убацити месо и мало воде или супе и на нижој температури пирјанити. Кад месо омекша, убацити 500 г сецканог зеља (може спанаћ или виново лишће), 2-3 чена или сецкана струка младог бе-

лог лука, кашичицу сувог зачина, посолити и побиберити, ако је течност уврела сипати још мало воде (јело не треба да буде течно али ни суво) и довршити кување. Ако се уместо зеља користи виново лишће, може се додати четири дл густог парадајз сока.

У одвојеним посудама послужити густо кисело млеко.

Јела од целера

Кажу да је целер богат витаминима и другим корисним састојцима, да успешије избацивање течности, да користи реуматичарима, а из личног искуства знам да сиров не изазива желудачне тегобе, па га треба што чешће јести у виду салате. Стабљику и лишће користити као додаток чорбама, варивима и салатама,

а плод за припрему различитих јела.

Плод треба пажљиво остругати да се одбаце остаци земље и опрати. Ако се користи свеж, треба га одмах нарендати и попрскати соком лимуна или јабуковим сирћетом јер иначе тамни, а то значи да губи витамин Це.

Салата

Целер од око 200-300 г ситно нарендати, помеша-

ти са накіселом наренданом јабуком и попрскати лимуном или јабуковим сирћетом.

То је основа, а може да се дода нарендана шаргарепа или цвекла, кашика наренданог рена или сецкани обарени кромпир, на колутове исецкани празилук... Попрскати кашиком, две уља, пожељно маслиновог.

Супа

Цео корен кувати, а у воду додати кашичицу сувог зачина и месну коцкицу за супу (на литар воде). Кад се целер скува, закувати резанце; овако се добије укусна супа.

Чорба

Укусна је и здрава крем чорба од целера: већи корен целера (око 500 г) исече се на неколико комада и обари у литри воде у коју се дода кашика сока лимуна или сирћета и месна коцкица за супу. Кад целер омекша, пропасира се, дода се кашика неутралне или киселе павлаке, мало бибера и першуна и кува још 2-3 минута.

У све чорбе од више врста поврћа ваља додати коцкице целера.

Пуњени целер

Четири мања целера од око 200 г очистити и издубити. Издубљено месо ситно исецкати и додати першунов лист, сецкану јабуку или, по жељи, издробљен сир, сецкано барено месо или шунку у цреву и том масом пунити плодове целера. Поређати у шерпу и прелити, да огрезне, водом или супом од костију или месне коцкице, прелити са две кашике уља, посути са две кашике презле и пирјанити на нижој температури. При крају, умешати кашику интегралног брашна умућеног са мало воде и кувати још неколико минута.

Похован

Целер од око 500-600 г барити да мало омекша, па га исећи на танке колутове, дебљине око пола сантиметра, панирати у брашну, умакати у јаје размућено у

мало млека и, на крају, панирати у мешавини презле и сусама, па кратко пропржити с обе стране. Уз салату од свежег поврћа, то је комплетан ручак.

Пензионерка Кова

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

У служби здравља

Народу су некад давали хлеба и игара, а формула за поданике садашњих владара је – страха и лекова

Колико сам ти само пута рекла, чедо моје, да ни новине више нећу да читам, ни да гледам телевизију, бар не вести и политичке емисије. Да ме не занима шта су који обећали народу, и где нису оманули; ни њине ме плате не интересују, ни бонуси, дневнице, путни трошкови и паре за одвојен живот. Одавно су они од свега што мучи обичног човека одвојени!

Мислила сам, иде пролеће и лепо време, посадићу цвећа и мало баштице, па ондак по подне на шор, на клупицу и сеоске диване. Кад, 'оћеш! Нема ту више приче ни о сетви, ни о механизацији, ни о прихрани, ни о суши – о свадбама и крштењима поготово; тек кад се неко упокоји, прозборимо коју реч, душе његове ради.

Све се наше клупице претвориле у скупштинске скамије, а комшилук у таборе. Ни око чега да се сложимо! Једни мисле да они треба да врате оне паре што су зарадили у сукобу интереса, а други кажу да не треба јер им нико није на време протумачио законе; једни су сигурни да криза већ пролази – други, да није ни почела; неки чекају бесплатне акције, други им се у брк смеју због тога... И тако, о чему се једног дана прича на телевизији, о томе ће другог дана брујати на шору.

Сад је најновија тема тај свињски грип. То му је ваљда народно име, али га стручно зову, баш сам записао – А-Н1Н1. Онај прошли, што смо га звали птичји, преносио се са птица на људе. Али с овим канда нешто није у реду. Он не прелази са свиње на човека, али се у том вирусу налазе неки делови гена америчких сви-

ња. То сам неколико пута прочитала да себи некако разјасним те научнице заврзламе.

А на све то стиже и кум Степа, који се није трудио да записује учено име тих вируса, и, онако, по војнички рече да је то све генетска манипулација по лабораторијама великих сила у стварању војно-биолошког оружја! Ту се нашао и Милесин унук Мирослав, који завршава велике школе у граду, да припомогне куму. Он је читао да су неки војници у америчкој бази оболели пре три деценије од сличног свињског вируса, па да је на брзину припремљена вакцина, од чијих је последица касније доста људи умрло. То су им одбегли вируси, мудрује јуноша, а мени дође да побегнем са сопствене клупице.

И све нешто мислим о оном мом прасенцету, хоће ли доћи каква комисија да ми га одузме у интересу здравља. Нема тог вируса код нас, али није ухваћен ни у Египту, а тамо је влада наредила да се побије 250.000 свиња, мада је научно доказано да га свиње и не преносе.

Јесте, мислим се, у праву су ови моји мушкарци што причају да је ту много сумњиво, од настанка, преношења, до заштите од те пошести. Озбиљно је, кажу стручњаци оне светске организације за здравље, јер су прогласили шести степен опасности од пандемије. Треба набавити лекове, оне скупе, исте као за птичји грип. Кутија са 10 таблета у приватним апотекама кошта око три хиљаде динара, а о трошку осигурања код нас нису на позитивној листи.

Али, уверавају из здравственог завода, док грип из Мексика стигне у

Србију, док Министарство наложи да се обезбеде паре, док агенција добије примерке на анализу, и лекови ће се наћи на позитивној листи.

Не треба народ да трчи и набавља лекове јер се овај грип не лечи код куће, него у инфективним болницама, под лекарском бригом, чим се утврди да није обична, домаћа хуњавица. Без докторске дијагнозе и испитивања у лабораторијама, нема ни лечења ни лекова.

Не знам, љуби те баба, да ли да те саветујем да стално переш руке, да нигди из куће не излазиш, да купиш ону маску и носиш преко лица... Те су маске, видела сам, дошле у моду. Нисам сигурна да су и оне производ фармацеутске индустрије, јер сам видела неке са насликаним српом и чекићем, а неке су, боже сачувај, као вилице костура. Све се мислим да фармацеутским капиталистима, поред онолике зараде на лековима, није до прављења заштитних маски за обичне људе. Народу су некад давали хлеба и игара, а данас је формула за поданике садашњих владара – страха и лекова!

Некад се Запад плашио комунизма, а Исток страховао од капитализма; демократију су сањали народи из гвоздене завесе, а о социјалној правди маштала сиротиња развијених земаља. Последњих година, откад је демократија стигла и међу Словене, Арапе и Африканце, све се окренуло тумбе. Све се променило, али суштина страха у коме држе народ увек је иста – задржати, или приграбити власт. Само му мењају изворе.

Унука Ика

ПЕНЗИОНЕРСКА ИСКУШЕЊА И ТАМО ГДЕ НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА ИХ БУДЕ

Британци: рад до 70.

У комбинацији похлепе и наивности оних који имају новац с једне, и вештих превараната с друге стране, лако се догоди да – и богати плачу

СЕКА – светска економска криза донела је невоље свима: ништа више није онако како је до јуче било, а када ће бити боље, још се не зна. ДЕКА – домаћа економска криза – производи сличне ефекте, с тим што се чини да смо на непријатна изненађена ми мало навикнутији, за тако нешто психолошки бар припремљенији, а генерално отпорнији и сналажљивији.

Тамо где су углавном цветале руже, није тако. Британци су се зато нашли у чуду кад су ових дана преко медија примили неочекивану и нимамо пријатну поруку: мораће да раде најмање пет година преко постојеће границе за одлазак у пензију – дакле, док не наврше 70, јер је то практично једини начин да њихова држава изађе из финансијске кризе у коју је доспела нешто због спољних околности, али углавном због економске политике коју је водила.

Овакву поруку послао им је Национални институт за економска и социјална истраживања, који је израчунао да је јавни дуг Британије достигао 40 одсто бруто националног производа, дакле свега што се у земљи за годину дана произведе и размени. Држава

је у минусу од 600 милијарди фунти, или 673 милијарде евра.

Додуше, подизање старосне границе за пензионисање (за државне пензије) било је најављено и редовним плановима за реформу пензијског система, по којима би се доба за престанак активног рада подигло на 68 година, подједнако за жене и мушкарце, али тек између 2024. и 2046, дакле за оне који су сада у пуној снази. То повећање је резултат демографских трендова (дужи животни век) и, такође, финансијских изнуда (све мањи број оних који раде и плаћају порезе).

Ко хоће веће...

Нова ситуација, међутим, захтева да се са тим почне много раније и да се транзиција ка циљу одласка у пензију са 70 година обави између 2013. и 2023.

Док се ове мере односе на будуће пензионере, у Британији је уочен још један феномен који погађа садашње и који подсећа на мотив из једне ТВ сапунице у којој „и богати плачу“. У британској верзији реч је о богатим пензионерима којима сузе теку после рандевау – са преварантима.

Реч је о следећем: пошто је криза уздрмала традиционалне финансијске институције, а тиме и поверење у њих, пензионери који су сасвим довољно „нафатирани“ своја гнезда за старе дане, почели су да размишљају како

Пуца и 401к

У невоље је запао и најпопуларнији пензијски план у Америци, такозвани 401к – систем по којем се улози у фонд не опорезују све до тренутка повлачења. Наиме, улагачи који због кризе остају без посла суочавају се са немогућношћу да те улоге подигну да би себи обезбедили егзистенцију док криза не прође.

До ове ситуације је дошло због тога што су фондови, који су тај новац прикупљали, суочени са чињеницом да су њихови улози у вредносне папире „пукли“ због опште ситуације на финансијском тржишту, због чега су доспели у озбиљну кризу ликвидности. Вредност индивидуалних потраживања којима није могло да се изађе у сусрет износила је крајем априла 1,1 милијарду долара.

да другачије уложе новац и обезбеде пристојну добит. То су, иначе, док се није појавила СЕКА, чинили кроз традиционалне берзанске канале, инвестирајући у портфолија у којима, ако се на једној страни нешто изгуби, то бива надокнађено на другој.

Пошто та формула није била више поуздана, јер су се урушиле и неке од најпознатијих банака и инвестиционих кућа, на сцену су ступили отмени, слаткоречиви и врло убедљиви финансијски експерти, тврдећи да долазе из поузданих кућа, нудећи богатим пензионерима шеме које им гарантују солидан и, наравно, стабилан профит.

Госпођа Елизабет Дојл је пример којим се недавно бавила лондонска штампа. Она је прво, по наговору берзанског саветника који се представио да долази из компаније „Паркер лејн“, уложила 5.000 фунти. Кад је на то добила пристојан профит, саветник ју је стрпљиво убеђивао, нудећи јој тобоже специјалне „корпоративне акције“, да уложи још више, све док њен улог није достигао пола милиона фунти.

Наивни Спилберг

Кад се то догодило, ствари су почеле да се компликују – саветник је нестао, а акције које је добила показале су се безвредним. Полиција је могла само да констатује да је Елизабет Дојл жртва добро организоване преварантске групе и да од свог новца неће, по свему судећи, видети ни пени.

Мала јој је утеха што није једина: одељење за економски криминал лондонске полиције саопштило је да се сваке недеље јавља бар стотину нових жртава ове врсте преваре. Што је најгоре, полицијски експерти су уверени да је то само врх леденог брега. Комбинација похлепе и наивности оних који имају новац с једне, и вештих превараната с друге стране, за резултат има да се у џепове последњих сливају милиони фунти.

Опет није поука нити утеха: сличну превару, али у много већем стилу и на вишем нивоу, извео је сада већ чувени Американац Бернар Мејдоф, који је успео да обмане чак и тако славна имена као што је режисер Стивен Спилберг, а све у свему да у својој пирамидалној шеми (то је онај систем „а ла Језда и Дафина“, када профит првим улагачима обезбеђују улози оних који касније дођу и то све лепо функционише док се мехур не пренадува и не пукне) – своје инвеститоре ојади чак за 50 милијарди долара.

Милан Бекин

Хрватска: снижене накнаде

Управно веће Хрватског завода за мировинско осигурање снизило је, у складу са одлуком хрватске владе, висину месечне накнада коју за рад примају председник и чланови овог тела: та сума ће убудуће бити 2.000 куна (око 270 евра) у нето износу.

Истовремено је констатовано да државни званичници, изабрани за чланове Управног већа, немају право на ову месечну накнаду.

РС: влада плаћа доприносе

Фонд ПИО Републике Српске упутио је јавни позив послодавцима да пријаве запослене раднике који би, да им није „рупа“ у стажу код ранијих послодавца, до краја ове године испунили услове за остваривање права на старосну пензију. Јер, за такве раднике (бивших друштвених

предузећа, акционарских друштава и земљорадничких задруга) предвиђено је коришћење средстава за социјално збрињавање, односно за њих ће влада, на основу прошлогодишњег закључка, уплатити недостајуће доприносе да би могли да остваре право на пензију.

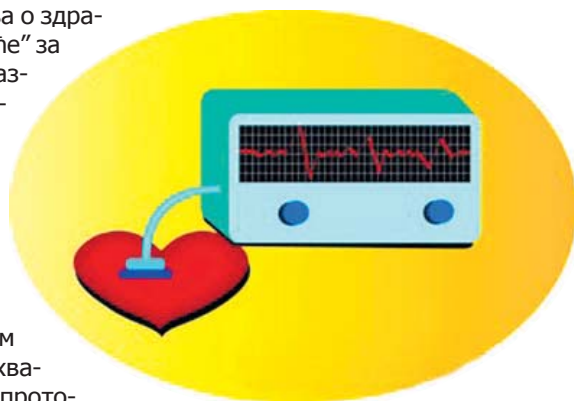
„Интелигентне куће“ за старе

Систем обавештавања о здрављу из „интелигентне куће“ за старије особе, који су развили француски научници, требало би да буде уведен до краја године у две приватна геријатријска дома.

Експериментални апартман има пријемнике уграђене у свим просторијама и на свим стратешким местима, захваљујући којима се, преко протокола који одређује сам станар, у случају појаве одређених здравствених проблема може слати алармни сигнал његовој родбини, лекару, хитним службама или особљу које пружа помоћ у домовима.

На систему су заједно радили инжењери и геријатри и њега је 2008. већ тестирало 14 здравих добровољаца старијих од 65 година, док би испитивање система у болничкој средини требало да буде обављено до 2010. године, пренели су француски медији.

Научници сматрају да ће примена тог система, иако представља једно од решења за збрињавање старих особа у будућности, зависити од тога како га буду прихватиле те особе и друштво јер он у одређеној мери ремети приватност.

НОСТАЛГИЧНО ПУТОВАЊЕ ШАБАЧКИХ ИНВАЛИДА

Све је лепше док си млад

Шабачки инвалиди рада недавно су организовали дружење са пензионерима Парафина коме су присуствовали и њихови исписници из Вуковара, Ђуприје, Крагујевца и Крушевца.

На путу за Парафин Шапчани су предахнули у мотелу „Тито“ где је неколицина инвалида обновила успомене на дане за које и данас сматра да су им били најлепши и најсрећнији. Они умеренији задовољили су знати-

жељу посматрајући предмете из тог доба, али у вери да им је то време у лепој успомени захваљујући знатно мањем броју година, уз које је и све изгледало лакше и лепше.

Затим су обишли манастир Покрова пресвете Богородице у Лешју, недалеко од Парафина, на северозападној страни брда Баба. Стручна археоло-

Испред манастира Покрова пресвете Богородице у Лешју

шка истраживања на цркви и на средњовековној некрополи поуздано су потврдила да је реч о култном месту са траговима живота још од 12. века, о чему сведочи новац пронађен у гробовима. Писани историјски извори о манастиру казују да га је подигао жупан Вукослав, властелин цара Душана, а потом цара Уроша, на својој баштини до 1360. године.

За овај манастир везује се и једна занимљивост: празник Покрова, коме је манастирска црква данас посвећена, није почео да се слави у византијској цркви, где се догађај де-

сио, већ у руској цркви, и то у 12. веку. Захваљујући јаким српским везама са руским манастирима, крајем 14. века могло је поштовање празника Покрова да буде уведено и у српску цркву.

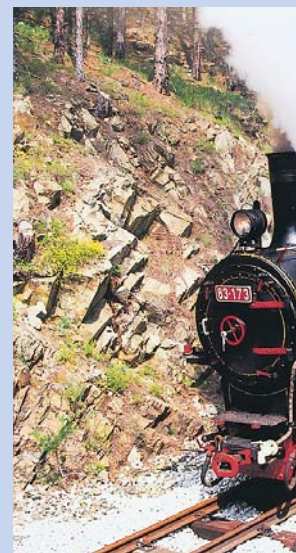
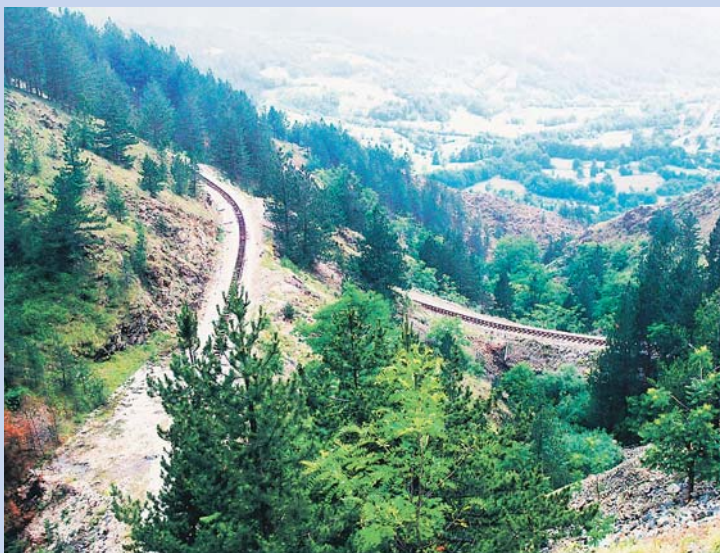
Обнова светиње и духовног живота у њој почела је 2004. године, тако да је то данас уређен манастир, у готово бајковитом амбијенту, са низом поточића са пастрмком, мостића, језераца...

Једном речју, празник за очи. И душу.

Д. Мијатовић

НА ШАРГАНСКОЈ
ОСМИЦИ

Јапанци стигли и пре сезоне

**Обележавање
160. годишњице
битке на Иљеву
код Башаида**

Освештан Бели крст

У Великој буни 1848, годину дана касније, 12. по старом, а 24. априла по новом календару, на Иљеву, близу тадашњег Башаида код Кикинде, одиграла се једна од већих и значајнијих битака између регуларне мађарске војске и добровољачког батаљона Великокикинског диштрикта.

– Од 198 погинулих српских добровољаца, 117 је било из тог села. У њихову почаст подигнуто је 1863. године обележје, прозвано Бели крст. Тај споменик је 107

година подсећао на претке и њихове жртве, да би 1970. године био срушен приликом прокопавања крака канала Дунав–Тиса–Дунав. На иницијативу месног црквеног одбора, 2000. године обновљен је Бели крст, али не на првобитном месту и не у изворном облику – подсетио је Душан Влајков, просветни радник у пензији, своје суграђане, мештане Башаида, и госте на недавном обележавању 160. годишњице битке.

Протонамесници Миленко Савић и Миливоје Секу-

лић освештали су обновљени Бели крст. На потоњој академији у башаидском Дому културе о српском народном покрету 1848/49. године и борбама око Кикинде говорио је др Владан Гавриловић, доцент Филозофског факултета у Новом Саду.

Посетиоце академије поздравио је Владимир Илић, потпредседник општине Кикинда, која је организовала ову свечаност са месном заједницом Башаид и Историјско-завичајним друштвом „Кинђа“. И пензионери су

**Пензионер Душан Влајков
говори испред споменика**

се ангажовали у овој манифестацији.

С. Завишић

Музејско-туристички комплекс Шарганска осмица спремно је дочекао отварање летње сезоне. Неколико дана пре званичног почетка сезоне „Осмицом“ је путовала група јапанских туриста који су били на десетодневном пропутовању по Србији, БиХ и Црној Гори. На њих је возња „пругом снова“ оставила дубок траг, а камерама су бележили сваки детаљ шарганских серпентина, тунела и усека.

Првих дана сезоне Мокру Гору и Шарган посетили су гости из Хрватске, Немачке, Швајцарске и других делова Европе. Иначе, овде су свакодневно учесници пролећних ђачких екскурзија и пензионери. Сви се у једном слажу – мокрогорска туристичка дестинација лепа је баш као Швајцарска.

Туристи који долазе због „Осмице“ не пропуштају да виде културно-историјске и друге знаменитости овог краја као што су Добрун, Вишеград, Славарење Дрином, Перућац, Тара, Кремна, Златибор, Сирогојно и Златар.

Летњој туристичкој сезони претходило је еколошко уређење читавог комплекса. Између осталог, у Мокрој Гори је засађено 2.400 бреза, 800 ружа и мноштво разноврсног цвећа.

Иначе, у прошлој години Мокру Гору је посетило више од 200.000 туриста, међу којима и мноштво пензионера, а возом „Носталгија“ на релацији Мокра Гора – Шарган Витаси пропутовао је сваки трећи посетилац ове туристичке дестинације.

Ђ. Миловановић

АРИЉСКО УДРУЖЕЊЕ ИМА САМО ЧЛАНАРИНУ

Помажу колико могу

Већина од 2.110 уживалаца пензија у атару Ариља учлањена је, преко месних организација, у Општинску организацију пензионера.

– Организација нема донација, нити помоћ општине и привреде. Једина средства којима располаже јесу она од скромне чланарине. Ипак, све се чини да се помогне чланству – каже Свеле Бојић, председник.

За минулу зиму обезбедено је 500 кубика дрва, по

Свеле Бојић

2.350 динара за кубик, уз шестомесечну бескаматну отплату. Набављено је и шест тона пилетине, 1.100 килограма сухомеснатих производа, 500 килограма меда – све по повољним ценама и на тромесечну отплату.

Прошле године организована су четири излета – посета берби грожђа на Опленцу, Шарганској осмици и Вишеграду, Јагодини и Златибору.

Дугогодишњи председник Бојић прича је за себе.

У канцеларију сваког радног дана долази у седам сати, преда новац у банку, врати се у стан, на доручак, и, након тридесетак минута, поново је „на послу“ где остаје све до 14 сати, као да је у радном односу.

За рад у Удружењу Свеле никада није примио новац, а кад одлази на састанке у Окружни одбор пензионера, аутобуске трошкове сам сноси.

Ђ. Миловановић

КЛУБ МУЛТИПЛЕ СКЛЕРОЗЕ У КЊАЖЕВЦУ

Помоћ за комби

Корисне радионице

Продајна изложба у центру

Од овог месеца рукотворине чланова Клуба мултипле склерозе у Књажевцу биће стално изложене у центру града, заједно са производима Етноудружења „Извор“. За израду ових предмета, по речима председника МС клуба дипломираног инжењера Драгана Стојановића, најзаслужнија је Весна Никић, вођа радионице клуба, која и хекла, плете, штрика, шије, везе.

У клубу, који постоји од 2005, брину о 25 чланова од којих су 18 жене. Мање или теже покретни, упућени су на живот у породичном окружењу и у кући. Многе муче проблеми сиромаштва, осећај беспомоћности и напуштености. Клуб, чије активности финансира Министарство за рад и социјалну политику, помаже им у решавању неких проблема – посећује тешко покретне, дружењем настоји да их изведе из изолације, а ангажовањем у радионици, где се израђују предмети народне радности који се на изложбама продају, да их охрабри и учини корисним.

Председник клуба Стојановић каже да им је потребна подршка за куповину комбија који би служио за превоз старих, слабо покретних и деце, с циљем стварања услова за њихово активно и равноправно учешће у свакодневном животу заједнице.

Д. Ђорђевић

ЕКО-ТРИБИНА НА АНДРЕВЉУ

Оставимо деци чистију планету

На Андревљу, у хотелу „Цептор“, одржана је, крајем априла, трибина о „Заштити животне околине и њеном утицају на здравље грађана“ чији организатор је била Општинска организација инвалида рада Беочин, а покровитељ

Министарство за рад и социјална питања.

Учесницима – инвалидима рада сремских општина, о значају бриге о природним ресурсима, њиховом чувању и унапређивању, говорили су Татјана Ђурић, помоћник покрајинског секретара за заштиту животне средине, Драгиша Савић из Националног парка „Фрушка гора“ и Роса Стиковић, представник СО Беочин.

Скупу су присуствовали директор Покрајинског фонда ПИО Славко Имрић са сарадницима, као и Стана Свиларов, председник Савеза инвалида рада Војводине.

И. М.

Дочек гостију

Сеоска трпеза

ЂУРЂЕВДАНСКИ СУСРЕТИ СТАРЕ ПЛАНИНЕ

Молитва под Миџором

Планински врхови и речни извори одвајкада су сматрани светим местима, стаништима божанских и митских бића. Област Буџак, смештена између врхова Бабин зуб и Миџор на Старој планини и Трговишког Тимока, веома је богата вековним религијским веровањима и обичајима везаним за народну традицију.

У Буџаку, подно Миџора, Ђурђевдан почиње бербом цвећа и биља, ритуалним плетењем венаца на реци и низом других радњи везаних за различите претхришћанске култове биља и животиња. Овако очуван обичај

данас се изводи у селу Вртовцу, у ћелији капелици посвећеној св. Ђорђу.

Вишевековна традиција Буџака, етнолошко наслеђе и природне одлике Старе планине чине овај крај по много чему посебним. Стога су 2000. године Завичајни музеј и општина Књажевац покренули, а пет година касније Туристичка организација општине Књажевац наставила, туристичко-културну манифестацију „Молитва под Миџором“.

Ове ђурђевданске свечаности одвијају се на Старој планини, у околини Калне,

у селима Вртовац и Балта Бериловац.

Тако су и овог пролећа, прве суботе по Ђурђевдану, у Балта Бериловцу, на ливадама поред реке и школе, умеће приказали певачи етномузике, изворне вокалне групе из Ниша, Врања, Београда, Књажевца и других места.

Поред спортских и забавних чобанских игарија, одвијало се и такмичење у припремању старих јела, тзв. трпеза села (пасуљ са мајчином душицом, васуљица, посна сува пуњена паприка, морузница, пита зељаница, љутеница, сире-

ви; а од слаткиша – ванилице, пуслице и сл.). Нашао се ту, наравно, и најчувенији специјалитет овог краја – белмуж.

– Чудесно јело – каже један од мештана. – Ко му је дао име, бог би га знао. Да је бели – то се види, а вала је и муж, и то прави, па за њим можеш да попијеш ракију и вино и свако пиће... Спремају се овде стара јела и за тор и за двор.

Стари обичаји, старе куће, старе песме са Старе планине ваљани су разлози да се очува богата традиција књажевачког краја.

В. Јовановић

МОМЧИЛО ЗЛАТАНОВИЋ ЗАЉУБЉЕНИК У НАРОДНО ПЕСНИШТВО

Вук јужне Србије

Рођен у селу Ратаје, код Врања, Момчило Златановић, сада пензионер, завршио је Вишу педагошку школу у Нишу и Филозофски факултет у Скопљу, радни век започео као наставник у сеоској школи на Космету, а доспео до редовног професора Нишког универзитета, профедана Учитељског факултета у Врању и доктора филозофских наука.

Заљубљеник у писану реч, Момчило је досад објавио више од 500 радова, чланака и приказа књига. Оно што га је највише занимало и чему се посветио јесте – народно песништво јужне Србије. И дан-данас сакупља народне песме врањског краја

и од заборавља је, као „Вук јужне Србије“, отргао значајно духовно стваралаштво. Написао је Речник говора јужне Србије и сада спрема допуњено издање. Недавно су му у издању „Врањске књиге“ штампана изабрана дела у десет књига. Члан је многих струковних удружења а за свој рад награђиван више пута.

– Најдража ми је награда Вукове задужбине. Сматрам да су загонетке мисаоно-поетске игре и да се налазе у самом врху народне лирике. И пензионерске дане проводим у трагању и писању – каже Момчило Златановић.

Р. Станојковић

СВЕЧАНОСТ У ВОДИЦАМА

Испратили проту у пензију

Мештани Водица крај Смедеревске Паланке на сам дан Васкрса испратили су у пензију свог свештеника, проту Радослава Сенића, који је у овој парохији провео тридесет и по година, и, уз речи захвалности на ревностној служби, предали му скромне поклоне.

– Шта рећи после 40 година рада и 62 године живота? Необично сам срећан и захвалан Господу Богу што ми је подарио здравље, родитељима који су ме послали на свети божји пут и мојим дивним професорима од којих су, на жалост, жива још двојица, тројица. Пријатно сам изненађен позивом да на овај велики хришћански празник дођем у Водице и примим тако лепе дарове. Мислио сам да нечујно одем у пензију, баш онако како сам нечујно примио прву парохију у Кусатку и другу у Водицама. Људи из Завичајно-туристичког удружења „Видовача“ сматрали су да треба да ме испрате у пензију на овај начин. Тако сам доживео једно велико душевно задовољство и преостаје ми да се и даље молим Господу за ваше и своје здравље – рекао је, дирнут, прота Радослав Сенић.

Жика Марковић уручује поклон проти Радославу Сенићу

Говорећи о овом свештенику, рођеном у Селевцу, Миодраг Загорчић, председник ЗТУ „Видовача“, подсетио је да је он све ове године с Водичанима делио и добро и зло у духу свештеничких дужности.

Потпредседник „Видоваче“ Жика Марковић, члан Управног одбора Драгица

Стевановић и секретар Јасмина Ђуришић предали су проти урамљену фотографију са прошлогодишње прославе Видовдана, уметничку слику чесме на Видовој води и захвалницу – признање за све оно што је као свештеник учинио за Водице и Водичане.

Д. Јанојлић

ПЕТ ГОДИНА ЕТНОПЕВАЊА

„Преље“ без наследница

За људе „трећег доба“, и не само за њих, од пре пет година певају Вука Дрљачић, Зора Ивановић, Љиљана Бурсаћ, Драга Товаровић,

Нада Поповић, Вера Јеротић и Рада Богосављевић, чланице женске певачке етногрупе „Преље“ из Шапца. Ове даме окупио је Илија Това-

ровић, пензионисани просветар и заљубљеник у музику и песму која „на босиљак мирише“. Инспирација за покретање етнопевања нађена је у делима Јанка Веселиновића, знаног приповедача и промотера Мачве и мачванских обичаја.

Када „Преље“ певају, утисак је комплетан – као на некадашњим прелима. Креће водећи глас, незаменљива Станка Васиљевић, а остале држе терцу или басирају. Помоћ да не „залутају“ пружа им фрула – инструмент обавезан на некадашњим сеоским игранкама и прелима. Све су обучене

у народне ношње (које су саме набавиле), а негију и добре старе вештине – вез, штрикање, хеклање...

– Наша певачка група ради у оквиру Геронтолошког клуба Шабац, где и увежбава наступе. Певали смо приликом разних представљања, прослава, значајнијих скупова у Шапцу, али и у Београду, гостовали у ТВ емисијама, па у Богатићу, Коцељеви... – прича Илија Товаровић.

Ипак, чланицама ове певачке групе жао је што млади све мање интересовања показују за српски етно и старе обичаје.

Б. Р.

КУРШУМЛИЈА

Ћићевчани први гости

– Фебруарски позив у нашем „Гласу осигураника“ колегама из Србије да дођу и посете Ђавољу варош – кандидата за светско природно чудо – даје резултате. Јавиле су нам се организације из готово свих крајева Србије, желе да буду наши гости и да обиђу овај природни феномен. Прво нам је стигло око 150 пензионера из Ћићевца, очекује се долазак колега из Војводине, а многобројне пензионерске организације најављују посете током лета. Ми смо ту да помогнемо да што лакше дођу до Ђавоље вароши и да их то много не кошта – каже председник куршумлијских пензионера Миодраг Илић.

Ж. Д.

ГОЛУБАЦ

Дрва на шест рата

За наредну грејну сезону голубачки пензионери догреваће доћи по изузетно повољним условима. Општинска организација пензионера је, наиме, за чланове обезбедила набавку огревног дрвета на шест рата, односно бескампним кредитом који ће се отплаћивати чековима. Како нас је обавестио секретар Организације Александар Радосављевић, пензионери ће дрва плаћати 3.255 динара по кубном метру, а у ту цену су урачунати и трошкови превоза.

Љ. Настасијевић

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Успех пензионера

После освојеног другог места на првенству општинске шаховске лиге Смедеревске Паланке, шаховска екипа овдашње Општинске организације пензионера забележила је још један успех: на екипном шаховском првенству Општинске органи-

зације глувих и наглувих Смедеревске Паланке освојили су прво место и пехар у трајно власништво, који им је уручио Милорад Јовановић, председник ове социо-хуманитарне организације из града на Јасеници.

Сл. Костантиновић

Чланови задовољни резултатима

СУБОТИЦА

Чувају здравље

Судећи по обиљу вести из Општинског удружења пензионера Суботица, у последње време се, осим снабдевању, велика пажња посвећује и заштити здравља чланова.

Занатски сервис

Бесплатни очни прегледи и утврђивање диоптрије, као и мерење шећера у крви и крвног притиска у просторијама Удружења окупе сваког месеца око 300 пензионера. Добра сарадња са суграђанима огледа се и у поклоњеним лековима чију исправност проверава лекар волонтер, па се додељују онима са ниским пензијама.

У дворишту је изграђен и „Занатски сервис“ за чију су градњу и опремање донатори даровали око два милиона динара: педикир и масер ће радити двократно, као и женски и мушки фризер.

Суботички пензионери, захваљујући својој лиценцираној туристичкој агенцији која им обезбеђује бесплатне визе, сваке недеље одлазе на купане у мађарску бању Морахалом. Осим у свом (за њихов џеп веома приступачном) одмаралишту у Сокобањи, ове године могу да летују, плаћајући у више рата, и на Црногорском приморју у Игалу, Чању и Рафаиловићима.

И. М.

Поклоњени лекови

Насмејани Шиђани спремни за повратак

СРЕМ

Дружење у Засавици

Општинска организација инвалида рада Сремске Митровице организовала је излет у Засавицу, природни резерват у коме се последњих година, неспутани оборима и торовима, узгајају свиње мангулице, подолска говеда, магарци, главроте кокоши...

У лепом празничном дану окупили су се, уз домаћине, и чланови организација инвалида рада Руме, Шида, Беоцина и Сремских Карловаца. Стигли су гости из Темерина и Републике Српске. Након војње бродићем и уживања у шетњи по прекарном крајолику, уследио је заједнички ручак и дружење.

И. М.

КРУШЕВАЦ

Анализиран једногодишњи рад

Крајем априла у Крушевцу је одржана редовна годишња Скупштина Општинске организације пензионера којој је присуствовало више од 70 чланова, као и гостију. Разматран је и усвојен извештај о једногодишњем раду, завршни рачун за минулу и финансијски план за текућу годину, извештај Надзорног одбора и програм рада за наредни период.

Скупштину је отворио председник Драган Петровић, а у свеобухватној расправи став о прошлогодишњим и будућим активностима изнело је двадесетак учесника. Општинска организација пензионера Крушевац се бавила, поред осталог, и организационим јачањем, а посебна пажња посвећена је месним организацијама (има их 47), као и осмишљавању њиховог даљег рада. Оцењено је да је организација у протеклом периоду имала пуне руке посла: обезбеђено је 5.500 кубних метара дрва, ако 700 тона угља, дељена је хуманитарна помоћ, а није изостала ни новчана помоћ, као и набавка лекова сиромашним и болесним пензионерима.

Програмом рада за ову годину, поред осталог, предвиђена су знатна средства за одмор, излете и рад амбуланте, где се пензионерима свакодневно мери притисак и шећер у крви.

Драгомир Тришић

ЉУБОВИЈА

Излет у Боговођу

Група од 50 пензионера из Љубовије била је на првом овогодишњем једнодневном излету који је организовала Општинска организација пензионера у Љубовији. Посетили су манастир Боговођу и бању Врујци, а били су и у Ваљеву, у којем је доста пензионисаних мештана Љубовије радило.

– Веома смо задовољни и одушевљени оним што смо видели. Посебно нам је годило путовање аутобусом, у којем се скоро све време певало и причале шале о пензионерима и њиховом животу. У сва три места смо се сликали, па ће нам фотографије бити незаборавне успомене – каже Милисав Богдановић, пензионер из Љубовије.

В. Ћишила

СМЕДЕРЕВО

Братимљење са Новом Горицом

Пензионисани радници органа унутрашњих послова Србије недавно су у ресторану „Марина“ у Смедереву одржали годишње дружење које је окупило велики број пензионисаних полицајаца, а присуствовали су и заменик директора полиције Србије, полицајци Румуније и подручне управе полицијске станице Нове Горице из Словеније са којима се побратимила Полицијска управа Смедерева.

На овом дружењу договорено је да се ради на проширењу учлањења у Интернационалну полицијску асоцијацију – ИПА, у којој је учлањено и неколико пензионисаних полицајаца из Смедерева, Смедеревске Паланке и других места.

Сл. Костантиновић

ПЕЋИНЦИ

Подељена помоћ

Помоћ у животним намирницама и хигијенским средствима, коју су Извршно веће и Дирекција робних резерви АП Војводине обезбедили пензионерима с пензијама нижим од 11.080 динара, подељена је и у општини Пећинци, у свих 15 насељених места.

И. М.

КУСАДАК

Успешне три године

Руководство Месног одбора пензионера Кусатка, села у општини Смедеревска Паланка, приредило је скромну свечаност на којој је поднет и извештај о трогодишњем раду. Председник кусадачких пензионера Милосав – Мика Спасојевић, подносећи извештај, рекао је да је, за разлику од 2007. године када је било само 43 члана, број учлањених до априла знатно порастао и да их сада има 300.

За протекле три године 30 најугроженијих пензионера добило је помоћ, 15 болесних и непокретних чланова

Руководство Месног одбора: с разлогом задовољни

је посећено, док је 120 људи трећег доба, преко Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, ишло на једнодневне излете и екскурзије.

Сл. Костантиновић

ВАЉЕВО

Исељена амбуланта

После девет година, здравствена амбуланта с превијалиштем измештена је из Дома пензионера у Ваљевоу због чега су најстарији с правом незадовољни.

– Амбуланта се доскора налазила у нашем дому и тиме смо били одушевљени. Две лекарке и две медицинске сестре радиле су у две смене. Сада су и оне премештене у Дом здравља, ситуација је другачија јер су велике гужве, а међу нама има и тешко болесних – каже Милан Никић, пензионер из Ваљева.

Слично мисле и остали пензионери града на Колубари.

Управница Дома здравља у Ваљевоу др Данка Живковић каже да је здравствена амбуланта пресељена јер је Филијала ПИО Ваљево имала мањак службеног простора. То је потврдио и Милан Танасковић, директор Филијале:

– Обим послова у Ваљевској филијали је осетно повећан, примили смо и нове раднике, тако да смо морали да иселимо амбуланту у Дом здравља. Договор смо постигли са др Илијом Трипковићем, директором Здравственог центра „Ваљево“, и мислим да нема никаквих проблема.

М. Неговановић

Прокупчани на Златибору

ПРОКУПЉЕ

Фрула за Кустурицу

Група прокупачких пензионера првомајске празнике довела је на Златибору.

– Дводневни излет провели смо са колегама из Чајетине и Чачка. Било је то незаборавно дружење и учвршћивање пријатељства – каже председник прокупачких пензионера Миролуб Коцић, са чијом оценом се слажу сви излетници, међу којима и брачни пар Ана и Радослав Јовановић.

Током излета Прокупчани су обишли Златибор, Мокру Гору, Шарганску осмицу и Дрвенград... Било је предвиђено да се састану и са Емиром Кустурицом, али због обавеза редитеља то је изостало. Ипак, Прокупчани су му оставили поклон – фрулу из топличког краја, рукотворину некадашњег професора физике Мирослава Милошевића, познатог у Топлици по изради овог инструмента.

Ж. Димкић

РУМА

Ликовна колонија

Учеснице Биљана Николић и Љиљана Лолић

Румски Геронтолошки центар „Срем“ организовао је ликовну колонију која је окупила девет стваралаца из румске и сремскомитровачке општине. Била је то прилика да се корисници друже са сликарима и прате настајање уметничког дела. Једанаеста колонија је трајала један дан, сликарске боје и платна обезбедио је ГЦ „Срем“, а становници овог дома приредили су програм за уметнике.

Штефица Радованов и Евица Никшић из Сремске Митровице и Румљани Љиљана Лолић, Милан Пантелић, Паја Раковић, Зоран Драганић, Биљана Николић, Станислава Летић и Јасмина Брашанчевић поклонили су радове Геронтолошком центру „Срем“, као и учесници претходних колонија.

Г. В.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Некад и сад

Пре, бре, кад су били празници..., рекао би Момо Капор, а кажем и ја. При том мислим на оне некадашње, из велике Југе. Добро, не мислим ја да доживотно треба да обележавамо датуме који више нису то што су некад били, али бар ови који су остали када би се прослављали као оно некад. Празничније, свечаније, а не тек реда ради као сада што слаavimo 1. мај.

Али, добро, можда је то само носталгија за временима када смо били млађи, срећнији и имућнији. Ваљда нам сада са свим овим кризама, па грипавима и није до неких забава и славља, па нам тако и празници прођу као да их није ни било. Или се то само мени чини јер сам већ у годинама па ми све што некад беше изгледа боље, лепше и веће него ово сада.

Р. Митић, Сурдулица

ПИСМА

Не раде свој посао

Гледам ових дана муку крагујевачких штрајкача који су се и плата одрекли, само да им неко плати пет година неплаћеног стажа. А онда чух и министра како тврдо рече да ту држава не може ништа, не може она да се меша приватним власницима у посао и да се бави неким старим, туђим дуговима! А то рече баш онај у чијем је ресору, и онда и сада, Пореска управа – она која ни у „Партизану“, као и у многим другим фирмама, само није спроводила закон иако јој је то, ваљда, главни посао.

Како су радили, види се по податку који прочитих у нашем листу: дуговања радницима за неплаћене пензијске доприносе нарасла на фантастичних – 150 милијарди динара! Шта ту може држава, рекао би исти министар, кад неће да ради што јој је по законима посао?!

Као што годинама жмури на стотине хиљада радника на црно, „не види“ оне који не плаћају порезе и здравствене доприносе па им дугове после још и опрости, илегалне предузетнике, градитеље и занатлије због којих су огласници најтиражније новине у Србији, утицајне адвокате који су неуки да воде књиге, приватне лекаре и стоматологе који немају пријављене раднике...

А како то, у малом, изгледа: недавно сам се враћао из Лознице у Београд, путеви одлични, али село до села, а свуда брзина ограничена на 60 километара. Толико сам и возио. До уласка на аутопут претекло ме је најмање педесетак возила, тридесетак преко пуне линије. На једном месту видим полицијско возило, паркирано у сенци (беше топао и сунчан дан), у њему два полицајца угодно ћаскају. Да су само пола оних нестрпљивих видели, за два сата зарадили би обојици месечне плате, а онда би могли мало да зараде и за колеге. А нису ни гледали на пут...

А и зашто би. Има држава лакше путеве: колико јој фали, узмеће онима који јој сами дођу на изволте – уводи нове порезе онима који их једини уредно плаћају, смањује плате онима који их реално књиже, подиже акцизе онима који купују у легалним продавницама...

Ех, када би неко истражио колики би буџет државе Србије био када би само њени прекобројни чиновници радили оно што у законима пише да им је посао?!

М. Савовић, Београд

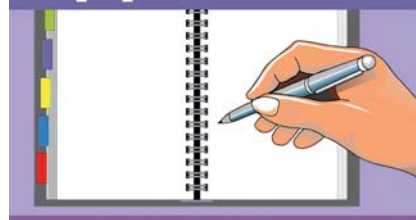
Има и оваквих возача

Чула сам од мојих вршњакиња од 70 и више лета за разна лоша искуства са возачима ГСП-а који немају довољно стрпљења да сачекају успорене баке да уђу у возило или да изађу из њега. Оно што сам ја доживела пре неколико дана сасвим је супротно од тога. Враћала сам се из дома здравља и трамвај на линији број три је већ био на станици. Ипак, возач је сачекао да стигнем и уђем на задња врата. Возило је било скоро празно и ја, уместо да одмах седнем, у тренутку када је он кренуо пођем према предњем делу и при том пусти шипку. Пала сам, наравно, јер се ни за шта нисам држала. Возач је зауставио трамвај, дошао до мене, помагао ми да устанем и сместио ме на седиште.

Пошто не знам ни име тог возача нити било шта о њему, ово је једини начин на који могу да му захвалим на помоћи и разумевању.

Х. Јовановић, Раковица

АДРЕСАР

Филијале Фонда ПИО

СМЕДЕРЕВО (општине Смедеревево, Смедеревска Паланка, Велика Плана), Трг Републике 4, тел.: 026/633-804, 026/633-808
Испоставе: Смедеревска Паланка и Велика Плана

УЖИЦЕ (општине Ужице, Бајина Башта, Косјерић, Пожега, Чајетина, Ариље, Прибој, Нова Варош, Пријеполје), Омладинска 22, тел.: 031/590-700, 031/521-644
Испоставе: Бајина Башта, Пожега, Нова Варош, Косјерић, Ариље, Пријеполје, Чајетина

ЧАЧАК (општине Чачак, Горњи Милановац, Лучани, Ивањица), Градско шеталиште 85, тел.: 032/307-700
Испоставе: Горњи Милановац, Лучани, Ивањица

ЂУПРИЈА (општине Ђуприја, Параћин, Свилајнац, Деспотовац, Рековац, Јагодина), Трг слободе 1, тел.: 035/470-932
Служба Филијале Ђуприја у Јагосци
Испоставе: Параћин, Свилајнац, Деспотовац, Рековац

ШАБАЦ (општине Шабац, Богатић, Владимирци, Коцељева, Мали Зворник, Крупањ, Љубовија), Војводе Мишића 9, тел.: 015/362-900
Служба Филијале Шабац у Лозници
Испоставе: Богатић, Владимирци, Љубовија, Коцељева, Мали Зворник, Крупањ

НОВИ САД (општине Нови Сад, Тител, Темерин, Жабаљ, Бачки Петровац, Беочин, Сремски Карловци), Житни трг 3, тел.: 021/487-7777
Испоставе: Тител, Темерин, Жабаљ, Бачки Петровац, Беочин, Сремски Карловци.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Уплата доприноса за утврђивање својства осигураника

Већ је било (у прошлом броју) речи о могућностима (накнадне) уплате доприноса по Одлуци о начину уплате доприноса за ПИО у поступку утврђивања својства осигураника. Највише оних који ће искористити ову одлуку налази се међу осигураницима самосталних делатности. Пре свега то су они који, док су били пријављени на осигурање као самостални обвезници доприноса, у неком периоду нису, из различитих разлога, измиривали обавезе према Фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Најчешће су то предузетници који обављају привредну или неку другу делатност, као на пример таксисти, власници самосталних занатских или трговинских радњи, различитих агенција, адвокати, спортисти, самостални уметници, као и оснивачи, суоснивачи који нису измирили обавезе, било да су запослени у својим предузећима или не. Та могућност је предвиђена и за оне који сами себи плаћају допринос док се налазе ван осигурања по чл. 15 Закона о ПИО.

Ову могућност ће искористити и запослени који имају пријаву на осигурање код послодавца који више не постоји, за које се утврди да су неспорно радили, али им за то време нису уплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање.

Претходно је неопходно утврдити од када до када је овакав осигураник радио, тј. тачан период својства осигураника.

Пропуштен рок за везивање стажа

Драган Новаковић – Доњи Милановац: Ускоро треба да идем у пензију. Међутим, претходна фирма у којој сам радио није ми уплатила доприносе од 1994. до 1998. године. Фирма више не постоји. Интересује ме ко ће да ми плати тих пет година стажа осигурања?

Одговор: Познато је да послодавци деведесетих година нису редовно плаћали све доприносе, па самим тим ни доприносе за ПИО. Управо из тих разлога је 2005. године донет Закон о уплати доприноса за ПИО за поједине категорије осигураника – запослене. Тим законом је омогућено свима ко-

јима није уплаћен допринос од 1991. до 2003. године да у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона, тачније од 14. 10. 2005. до 14. 1. 2006. поднесу захтев да им допринос уплати држава.

О томе се тада много говорило у медијима, тако да сте свакако могли да се информисете о тој законској могућности. Будући да сте пропустили рок за подношење овог захтева, а послодавац више не постоји, за сада нема могућности да се ситуација поправи до одласка у пензију када ћете, ако Вам је то услов за пензију, моћи сами да уплатите допринос.

Пензија, а не приход по члану

М. С. – Чачак: Висина моје пензије је 22.300 динара. Живим у домаћинству са супругом која је домаћица. Интересује ме да ли се моја супруга као издржавани члан породице признаје приликом подношења захтева за бању?

Одговор: За сада Правилник о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање не предвиђа да се приликом одлучивања о

праву на рехабилитацију корисника пензије његови приходи деле на чланове домаћинства. Искључиво се цене сопствени приходи пензионера, и то не само у погледу висине пензије, већ и других прихода ако их има.

Како је лимит за остваривање права на рехабилитацију, односно бесплатан боравак у бањама ове године пензија од 19.780 динара, Ви не испуњавате услов по наведеном правилнику.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу

Пређена старосна граница

Стојан Коцић – Ковин: Првог августа 2005. године отишао сам у старосну пензију са 31 годином, 9 месеци и 22 дана (а имам 36 година радног стажа). Године 2002. оперисао сам чир на желуцу, 2004. брух, 2006. тумор на грлу и стенозу на трахеји (Ц-32). Инвалид сам 80 одсто. Да ли могу сада да остварим право на инвалидску пензију, односно шта је за мене повољније?

Одговор: Нема законских могућности да корисник старосне оствари право на инвалидску пензију. Право на инвалидску пензију може да се оствари само до година потребних за остваривање права на старосну пензију. То

значи, чак и да нисте већ корисник старосне пензије као што јесте, кад навршите одређене године живота Закон о пензијском и инвалидском осигурању не дозвољава остваривање права на инвалидску пензију. Подсећамо да је та старосна граница у 2009. години за осигуранике жене 59 година, а за мушкарце 64 године живота. Ово законско решење је сасвим разумљиво јер старија популација има ограничене радне способности због чега јој се и омогућава остваривање права на старосну пензију, с једне стране, а и здравствено је много више угрожена, подложна разним здравственим проблемима.

Висина инвалидске пензије

Миладин Аврамовић – Јагодина: Рођен сам 1950. године. Као технолошки вишак користио сам две године право код завода за запошљавање. Године 2004. то право ми је укинато и преведено у инвалидску пензију од 50 одсто. Усклађени износ новчане накнаде 1. 10. 2008. године износио је 10.387,80 динара. Од 24. 12. 2008. године утврђен ми је трајни губитак радне способности, а захтев за оцену радне способности поднео сам 11. 6. 2008. године. Интересује ме колико износи инвалидска пензија и од када тече њена исплата?

Одговор: С обзиром на то да сте сада испунили услов за остваривање права на ин-

валидску пензију, биће Вам утврђена пензија на бази већ познатих и утврђених података. Та пензија свакако не може бити у висини простог сабирања раније одређене 50 одсто инвалидске пензије, самим тим што се право сада признаје у другом моменту, па тзв. додати стаж из чл. 69 ст. 3 Закона о ПИО не може бити исти, јер је дан признавања права различит. Претпоставка је да ће износ пензије бити нешто нижи од двоструког износа који сте примали, али не знатно.

Исплата пензије за Вас, будући да сте лице ван осигурања, тече од дана када је орган вештачења утврдио да код Вас постоји потпун губитак радне способности.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЊА	ТРАЖЕЊЕ ДЕВОЈКЕ ЗА БРАК, ПРОШЊА	КАНАЛ ИЗМЕЂУ ЕНГЛЕСКЕ И ФРАНЦУСКЕ	РЕЧ БЕЗ НАГЛАСКА (ГРЧ.)	РАНИЈА ПОЛИТИЧКА СТРАЖА У ЕНГЛЕСКОЈ	ОПОНАШАТИ	НИ У КОЈЕ ВРЕМЕ	ВРСТА ПАПАГАЈА
ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛ							
МУШКО ИМЕ							
ЗИМБЕЛЕНО ЧЕТИНАРСКО ДРВО							
САНИТАРАЦ							
ЖЕНСКО ИМЕ				ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЛУПИНО			
				КИЛОТОНА (СКР.)			
5. И 30. СЛОВО БИРИЛИЦЕ				СИМБОЛ КРИПТОНА		ВРСТА СТОЧНЕ ХРАНЕ	УКРАШЕНОСТ ЦВЕТЕМ
				ОЗНАКА СЕВЕРА			
СИМБОЛ ЗА БОР		КРДО СТОКЕ					
		НАША ПЕВАЧИЦА					
АД АКТА (СКР.)			НАУКА О РАШЧЛАЊИВ.	ВРЕМЕНСКА СВЕЗА			
				СИМБОЛ ЛАНТАНА			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	НАСУТИ ТЕЧНОСТ						
	ВРСТА ЖИТАРИЦЕ						
ОЗЛЕДА, ПОВРЕДА					7. И 23. СЛОВО		
					ИМЕ ВАЛАРА ЛОГА		
ГРУБО СЈУНО				УЗВИК У КОРИДИ			
				ЗАЛОГ, ДЕПОЗИТ			
ТУТКАЛО							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДЕО ЈАПАНСКЕ ОДЕЖЕ						
	МЛАДУЊЕ КОЗЕ						
САВЕЗНА АМЕРИЧКА ДРЖАВА					ПРВАК, ШАМПИОН		
					ОТАЦ (СЛОВ.)		
ГЛАВНИ ГРАД ГРЧКЕ						ОЗНАКА ЗА ТОНУ	
						СИМБОЛ АРГОНА	
САВРЕМЕНО ОРУЖЈЕ							ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ
ОЗНАКА ЗА ЕНЕРГИЈУ		ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ (МН.)					

Дискреција загарантована

Свака истина изазива скандал. Зато је под сталним надзором.

Властодршцима је боље да народ изведу из стрпљења него на нове изборе.

Дајем часове из политичког поштења. Дискреција загарантована.

Живојин Денчић

(X)уморне мисли

Радио је све док није постао руководилац. Сад ужива минути рад.

За динаре одговарамо, за милионе још не можемо. Одговорност се стиче постепено.

Није фер нападати тајкуне док чекају државну помоћ од милијарду евра као озебли сунце!

Цех кризе плаћа већина. То је цена демократије.
Витомир Теофиловић

Доскоци

Светог Петра кајгана је омиљено српско јело.

Тешко је нас научити памети. Споро памтимо, а брзо заборављамо.

Срби из епрувете. Па, то мајка више не рађа!

Отео сам се контроли. Почео сам да мислим својом главом.

Раде Ђерговић

Решење из прошлог броја: први мај, реалије, акрилат, зорати, н, вино, Ики, ило, ка, етар, рт, к, ха, арара, о, Дамаск, ананаси, ит, ким, осетило, сари, от, он, Велс, бељаник, а, стати.

РЕКЛИ СУ...

О БРБЉИВОСТИ

Да се речи купују, мање би се говориле.

Народна пословица

Тројица могу задржати тајну ако су двојица од њих мртва.

Бенџамин Франклин

Брбљивци су најдискретнији људи: колико год говорили, никад ништа не кажу.

Чезар д'Удето

Непрекидна речитост до-сађује.

Блез Паскал

Каква корист од неког ако је причалица? Што више причаш да би се одбранио, свет те више мрзи.

Конфучије

Брана Николић

Неки увек калаузи

Ако сте за мале паре радили данас, мало – сутра нећете!

Беда демократије или демократизација беде, питање је сад?!

И ова власт ради по кључу по коме су неки увек калаузи.

Пеко Лаличић

Молим за реч

Ове године нећу ићи на море. Лекар ми је забранио слано.

Први мај је некада био Дан рада, а од ове године је Дан отпуштања и технолошких вишкова.

Смањење владе догодиће се до краја године, али није прецизирано до које.

Уведен је порез на веће станове, на веће аутомобиле и на грађане који носе ципеле веће од броја 45.

И ММФ је насео. Чуо је за пословицу да Срби никоме не остају дужни.

Дејан Патаковић